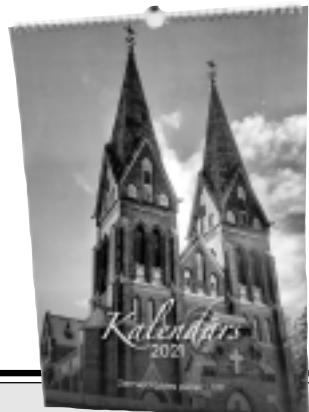

Vaduguns

Otrdiena ● 2020. gada 8. decembris

CENA firdzniecībā 0,75 EUR

Jaunas pārvērtības ◀ 2.

Sanita Karavoičika

Beidzot no sava saraksta varu izsvītrot vēl vienu lielu darbu, kas padarīts. Un tas nu gan ir priečigs fakts,” divas dienas pirms sava otrā kriminālromāna “Brāļi” nonākšanas Latvijas grāmatveikalu plauktos, teica baltinavietis, tagad rīdzinieks ALDIS BUKŠS (fotogrāfijā). Viņa jaunais romāns pievērsis uzmanību ar faktu, ka piedzīvojis publikāciju divās valodās – latviešu un latgaliešu, tādējādi klūstot par pirmo darbu kriminālromāna žanrā, kas izdots latgaliešu rakstu valodā.

* Turpinājums 5.lpp.

Foto - no personīgā arhīva

Nebijis notikums – detektīvs latgaliski!

**Nākamajā
Vadugūnī**

- Vai maksās krīzes situācijas pabalstu?
Meklējam atbildi

- Viens likums, viena taisnība visiem
Saruna ar juristu Edgaru Pastaru

Radīta medijpratības tiešsaistes spēle

Novadniece, komunikācijas zinātnes doktore, medijpratības eksperte un pasniedzeja Klinta Ločmele informē, ka prezentēta izglītojoša medijpratības spēle tiešsaistē bērniem un jauniešiem no 12 gadu vecuma. Spēli “Medijpratības cirks” papildina stundu plāni skolotājiem, tādējādi padarot to viegli integrējamu izglītības procesā. Spēle un to pavadošie materiāli atrodami vietnē www.medijpratiba.lv, kur tā pieejama arī mobilajā versijā. “Šī spēle paplašina medijpratības izpratnes robežas, aptverot arī jautājumus par stereotipiem un attēliem medijs, reklāmu, influenceru ieteikumiem, vārda brīvību, vizuālo pratību, autortiesībām, naida runu un citiem ar mediju lietošanu saistītiem aktuāliem tematiem,” norāda projekta autore K. Ločmele.

Īszinās

Izmantojiet “Vaduguns” pastkastīti!

Aicinām lasītājus izmantot “Vaduguns” pastkastīti (pie redakcijas ieejas Teātra ielā 8, Balvos), kurā bez markas var ievietot vēstules, atbildes uz konkursu jautājumiem, priekšlikumus, kā arī Ziemassvētku anketas “Es saku paldies!”.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Jaunie ārsti sola bīstamus Ziemassvētkus, jo prognozē, ka cilvēki nepakļausies ierobežojumiem, bet svētkos tik un tā dosies pie draugiem un radiniekim. Izskan biedējoši, jo pēc Jaungada svinībām Covid vīnīs būsot vēl ne tāds, ka apstāsies visi pārējie medicīniskie pakalpojumi. Visu cieņu ārstiem un paldies par viņu darbu pārreizējos apstākļos, bet sliktās ziņas jau kā vīnīs veļas visam pāri un apņem cilvēku prātus. Maskas, šķiet, vairs nav diskutējams jautājums, vismaz Balvu veikalos man nav gadījies redzēt cilvēkus bez sejas aizsegiem. Taču tik un tā daudz kam valda neticība, izsaucot dusmas un pat niknumu. Varbūt tāpēc, ka nav jēgpilna skaidrojuma. Kaut vai pēdējie valdības aizliegumi, ko drīkst un nedrīkst pirkīt brīvdienās veikalos. Biju sapratusi, ka to jēga ir ierobežot cilvēku iziešanu no mājas, lai mazinātu plūsmu veikalos. Bet kāpēc darbiniekiem bija jāvelk lentes, lai neļautu piekļūt atsevišķu preču plauktiem, ja šie veikali vispār ir atvērti? Ja slēgt, tad aizslēgt pavisam vai arī atvēlēt ieju ar konkrētu iepirkuma grozu skaitu. Vai arī tas jampadracis ar skaistumkopšanas pakalpojumiem... Frizēties var, nagus lakot nē! Vai arī - baseinā drīkst peldēties, bet iet saunā, kas turpat tuvumā ar vairāk nekā 100 grādu temperatūru, nē. Arī pirtis tagad aizslēgtas, lai gan vienmēr uzskatītas par veselības uzturēšanas un tūrisma iemiesotājām. Lūk, kāds ir Veselības ministrijas skaidrojums "Vaduguns" žurnālistes jautājumam par konkrētajiem ierobežojumiem. Protī, "lai mazinātu savstarpējos kļātienes kontaktus, aizliegti saimnieciskie pakalpojumi, kas saistīti ar labsajūtu...". Sanāk, ka labāk ir cilvēkus tracīnāt, lai viņi dusmojas, kļūst nervozi un kašķīgi.

Latvijā

Stingrāki ierobežojumi - ar vakardienu. No pirmsdienas sabiedriskajā transportā pasažieru skaits nedrīkst pārsniegt 50% no transporta ietilpības. Tāpat spēkā stingrāka Latvijā iecelojošo kontrole, lai pārliecinātos, ka viņi ir aizpildījuši "Covidpass.lv", tādējādi atvieglojot infekcijas izplatības kontroli. Ar vakardienu izglītības iestādēs attālināti mācās 5.-6.klašu skolēni. Tāpat spēkā ir virkne jau iepriekš pastāvošo noteikumu.

Vakcinācija varētu sākties februārī. Latvijā pēc ļoti optimistiska vērtējuma vakcinācija pret Covid-19 varētu sākties februārī, paziņojuši Imunizācijas valsts padomes priekšsēdētāja Dace Zavadska. Par samaksu, tostarp privātajās klinikās, šīs vakcīnas nebūs pieejamas. Visas riska grupas tiks vakcinētas pēc kārtas – medīki, cilvēki, kas vecāki par 60 gadiem, policisti, skolotāji un tātālāk.

Slimnīcas kapacitāte drīz būs izsmelta. Covid-19 pacientu pieplūduma dēļ Rīgas Austrumu kliniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) kapacitāte drīz būs izsmelta, - paziņoja ārstniecības iestādes valdes priekšsēdētājs Imants Paeglīts. Pašlaik RAKUS aizņemti 70% no Covid-19 gultām. Covid-19 pacientiem paredzēto gulatu skaitu varētu arī palielināt, bet šaurā vieta ir ierobežotie cilvēkresursi. Slimnīcā gan kopumā trūkst medicīnas darbinieku, gan daļa no viņiem paši inficējušies vai nonākuši karantīnā. Slimnīcā ar Covid-19 saslimuši vairāk nekā simts darbinieku, no kuriem divas trešdaļas ir aprūpes personāls.

Aprūpes centrā Jelgavā jauni saslimšanas gadījumi. Ozolnieku novada pašvaldības sociālās aprūpes centrā "Zemgale" atklāti teju 40 jauni Covid-19 gadījumi, informējis centra direktors Alvars Šteinbergs.

Lielākā ieteikme uz atalgojumu un bezdarbu vēl priekšā. Lai arī līdz šim Covid-19 izraisītā krīze nav būtiski ieteikmējusi bezdarba rādītājus, pandēmijas lielākā ieteikme uz atalgojumu un bezdarbu vēl tikai gaidāma. Ziema dažās nozarēs būs ļoti grūta, prognozējusi kompānijas "Amrop" vadošā partnere Aiga Ārste-Avotiņa. Viņa bilst, ka daļa uzņēmumu ir mainījuši atalgojuma politiku, aptuveni 65% ir iesaldējuši jaunu darbinieku pieņemšanu darbā, arī attīstības projekti daļā organizāciju pašlaik ir uz pauzes. Darba devēji pārskata arī darbinieku sniegumus un tos, kuri uzrāda sliktus rezultātus vai nepievieno vērtību uzņēmumam, sāk atlaist.

(Ziņas no portāliem www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Baltinavas novadā

Kakla dekori, brošas un plecu lakati

Zinaida Logina

Baltinavas novada bibliotēkā šobrīd apskatāma Aijas Keišas darināto rotu un plecu lakatu izstāde.

Baltinavas novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Madara Siliņa informē, ka Aijas darbi jau vairākkārt izlikti izstādēs gan Baltinavas novadā, gan kaimiņos - Kārsavas novadā, Briežuciemā. "Šķiet, svarīgākais rotu darināšanas procesā ir iedvesma, kuru cenšos rast, apmeklējot rokdarbnieku izstādes vai meklējot idejas sociālajos tīklos. Aktīvākais rotu darināšanas periods ir rudens un ziema, jo tad tiek nolikta malā daiļdārza iekopšana, kā rezultātā var piekerties citai sev mīlai nodarbei," atzīst Aija. Viņa savus rokdarbus darina ar rūpību un atbildību. "Šobrīd man ir vairāki lieli hobiji - tautas muzicēšana, daiļdārza iekopšana, pēriņu rotu darināšana un plecu lakatu aušana rāmī. Nesen sāku apgūt kakla dekoru adišanu franču stilā. Kādā tirdziņā ieraudzīju šādus darbus. Gribējās tos iemācīties darināt, sāku runāt, un pārdevēja piekrita atklāt savas prasmes, - devos mācīties pie viņas uz Liteni," stāsta Aija. Kakla dekoru gatavošanai vajadzīgs speciāls aparāts, un tie tagad top ar Aijas rokām. Lai arī darbs nav pārāk sarežģīts, tas tomēr ir laiktilpīgs. Savukārt lakatus viņa iemācījās aust Briežuciemā, kur pirms diviem gadiem notika meistardarbības. "Iepatikās. Man vairāk interesē neierastāki rokdarbi, bet adišana un tam-borēšana - tas nav mans. Savukārt pēriņu brošas izgatavoju

Plecu lakati, brošas un kakla dekori. Tos var apskatīt Baltinavas novada bibliotēkā, bet iegādāties studijas "Azote" veikaliņā Balvos.

Foto - no personīgā arhīva

jau gadus septiņus. Baltinavas vidusskolā, Paaudžu centrā, kādā projektā notika apmācības. Aizgāju uz vienu pērļošanas nodarbību un sāku strādāt, pēdējo apgūstot pašmācības celā," atceras Aija. Viņai mājās ir pērļu brošu kolekcija, labprāt pie-laiko un lieto kakla dekorus, lakatus gan vairāk auž izstādēm. Šobrīd viņas darbi Balvos pīeja studijā "Azote". Ir dāvanu meklēšanas laiks, tāpēc prasmes jārāda citiem. Arī Baltinavas bibliotēkas izstādē Aijas rokdarbus interesenti var ne tikai apskatīt, bet arī iegādāties. "Lai gan katrs no hobijiem ir laiktilpīgs un prasa iedvesmu, šī darbošanās spēj radīt iekšēju mieru, kā arī radīt prieku ne tikai man, bet arī citiem cilvēkiem," saka Aija Keiša.

Krusta zīmē

Baznīca piedzīvo aizvien jaunas pārvērtības

Irena Tušinska

Viljakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes prāvestam GUNTARAM SKUTELAM arī pandēmijas laikā darba pilnas rokas. Gads ir bijis ražīgs un paveikts daudz – restaurēti vairāki akmens bruģa ceļini posmi pie baznīcas. Par pamatni, izmantojot vienu no baznīcas vecās egles stumbriem, pagalmā uzstādīta Dievmātes skulptūra, sakoptas kapucīnu mūka tēva Filipa un biskapa Kazimira Duļbinska apbedījumu vietas pie baznīcas, bet leejas vārtus tagad grezno metālmākslinieka Igora Trešutina darināta jauna laterna. Līdz šī gada beigām plānots pabeigt restaurēt vienu no dievnama vitrāžām, noslēgšies ērģeļu 1.manuāla restaurācija, bet pavisam drīz baznīcēnus priecēs kāršņa Ziemassvētku instalācija baznīcas priekšā. Tā ir tikai neliela daļa no šī gada veikuma, bet nākotnē darāmo darbu saraksts ir vēl garāks.

Runājot ar Viljakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes prāvestu Guntaru Skutelu, jūtama jauneklīga aizrautība, kas ietekmē visu, ko viņš dara. Arī pandēmijas laikā vietējais garidznieks nesēž, rokas klēpī salicis, un negaida, kad pienāks labāki laiki. Enerģiskais katoļu priesteris turpina vairākus iesāktus projektus, vienlaikus kaļot jaunus plānus: "Esmu saskaitījis, ka šogad kopā veicām aptuveni 20 darbus. Mazākie no tiem izmaksāja pie 200 euro, bet lielākais – padsmīt tūkstošus." G.Skutels ne tikai neatlaidīgi meklē finansējumu savām iecerēm, bet, lai ietaupītu līdzekļus un laiku, katrā darbā pieliek arī savu roku.

Ietaupot naudu, dara pats

Iesāktie plebānijas restaurācijas darbi šobrīd ir nedaudz pierimuši gan ziemīgo laikapstākļu dēļ, gan tāpēc, ka katrs veicamais darbs jāsaskaņo ar Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju: "Nesen saņēmām atļauju veikt demontāžas darbus ar anotētu fotofiksāciju. Tas nozīmē, ka katra demontēta detaļa ir jānofotografē un jāapraksta - cik tā bojāta vai deformēta. Tas būs jādara pašiem, jo restauratori veikt šo darbu nebija ar mieru. Tātad būs jāatrod cilvēks, kurš katru detaļu fotografē un aprakstīs. Visdrizāk tas būs es," paskaidro

prāvests. Viņš nebaidās sasmērēt rokas, strādājot fiziski. Arī vietējā metālmākslinieka Igora Trešutina izgatavoto dekoratīvo lukturīti, kas nesen uzstādīts pie baznīcas vārtiem, piestiprināja prāvests pats ar viena cilvēka palīdzību. Lai ietaupītu naudu un laiku, garidznieks pat uzņemās plebānijas jumta posma demontāžu, jo 20 kvadrātmētru nelielā šifera noņēšanu strādnieki solīja izdarīt vien trīs dienu laikā. "Divatā, es un viens palīgs, ar šo darbu tikām galā četrās stundās," apgalvo garidznieks.

Turklāt šādi darbi nereti ir diezgan riskanti, jo vienlaikus jāatbild uz daudziem telefona zvaniem. "Jau uzsākot darbu pie lukturīša piestiprināšanas, sanēmu trīs zvanus. Tādēļ nācās tālrungi nest uz mājām. Pusotras stundas laikā, kamēr strādāju, bija pienākuši aptuveni 30 neatbildēti zvani," stāsta prāvests.

G.Skutels neslēpj, ka pēc dabas ir prasīgs, tādēļ vienmēr pats seko visam, ko dara strādnieki, lai viss būtu izdarīts tieši tā, kā iecerēts. Viņš uzskata, ka ir grūti atrast augsta līmeņa darbu veicējus: "Nezinu, kāpēc, bet nekad nav tā, ka varu paļauties uz meistariem. Nekad nevaru vienkārši pateikt, kas jādara, un aiziet. Ir jāpiesledzdas pašam." Prāvests stāsta, ka bieži izvēlas darīt pats strādnieku pieprasītā neadekvātā atalgojuma dēļ, kā arī taupot laiku: "Akmens bruģīša tacīnas izveidi trīs cilvēku brigāde solīja paveikt trīs nedēļu laikā. Turklat kopā ar apkārtnes sakārtošanu par to prasīja četru ciparu skaitli. Bet man nebija to trīs nedēļu, jo septembra svētkos celiņu jau gribējām atklāt. Turklat bija ieplānota kāda laulību ceremonija, un gribēju, lai viss ir skaisti. Teicu, ka nemaksāšu tik daudz, paši tiks galā. Sarīkojām talku, kurā piedalījās 25 cilvēki. Kopā šo darbu paveicām četrās stundās. Neskatoties uz augstājam priesteru prasībām, cilvēki paši nāk un piedalās baznīcas teritorijas darbos. "No sirds pateicos visiem cilvēkiem, kuri piezvana, piesakās vai jautā, ko palīdzēt, nāk un grābj lapas, skujas, salasa vējā nolauztos zarus un veic daudzus citus saimnieciskos darbus. Nāk paši, neaicināti, darbu veic brīvprātīgi, bieži vien vieni paši, bez manas klātbūtnes un līdzdalības. Nereti viņi izdara daudz kvalitatīvāk nekā tie, kuri par savu darbu prasa lielas summas, jo prasītā samaksas summa neatbilst kvalitatīvāk līmenim," uzskata prāvests.

* Turpinājums 6.lpp.

Kā vērtējat aizliegumu nedēļas nogalēs tirgot alkoholu un cigaretes?
Viedokļi

Absurds lēmums, kas neko neatrisina

GUNDARS PUKS, uzņēmējs Balvos

Protams, nav šaubu, ka nepieciešams pieņemt striktus lēmumus, lai apturētu Covid-19 pandēmiju. Tajā pašā laikā konkrēti šo aizliegumu vērtēju negatīvi un tam nepiekritu. Tas nekādā veidā nenesīs cerētos augļus un nemazinās cilvēku pulcēšanos – ar alkoholu vai bez tā. Galvenais mērķis taču ir panākt, lai cilvēki brīvdienās nepirktu alkoholu, to nelietotu un nepulcētos. Tomēr, vai tad, alkoh-

holiskos dzērienus nopērkot internetā, iedzīvotāji tos lietos klusā vientulībā, ar citiem cilvēkiem netiks un nepulcēsies? Tā domāt ir naivi. Cilvēks brīvdienās alkoholu nenopirkus klātienē veikalā, bet to izdarīs interneta veikalā un vijam tāpat būs iespēja alkoholu lietot un pulcēties lielākās kompānijās. Tomēr šajā gadījumā vairāk jāuzsver kas cits. Proti, ja valdība pieņem lēmumu aizliegt tirgot alkoholu un cigares nedēļas nogalēs, tad to nedrīkst jaut darīt absolūti nevienam, nevis izņēmuma kārtā uz interneta veikaliem šis aizliegums nav attiecīnāts. Personīgi pats atbalstītu aizliegumu, ka alkoholu netirgo vai nu neviens, vai arī to jauts darīt visiem – bez izņēmuma. Vai nu visi, vai arī neviens! Turklat, kā liecina citu pieredze, iepērkoties atsevišķos interneta veikalos, kārtība ir sekojoša: klients interneta mājaslapā pasūta nepieciešamās preces, par pirkumu samaksā un pēc tam tik un tā dodas uz veikalā, lai produktus saņemtu. Tas ir absurdus, jo lietas būtība nemainās un ar to nekas netiek atrisināts. Nebūsim arī naivi, jo visi saprot, ka alkoholu var nopirkt arī nelegālā alkohola tirdzniecības vietās. Turklat tas var radīt zaudējumus pašai valstij, nesaņemot naudu nomaksātajos nodokļos. Protams, jāuzsver, ka katram iedzīvotājam jābūt atbildīgam un jāievēro ierobežojumi savas un citu veselības

labad. Tomēr, lai to vēl vairāk mudinātu darīt, jāpiemēro aizliegumi, kas sniedz reālu efektu, nevis tādi, kas uz papīra, iespējams, izskatās labi, bet praksē no tiem ir maza vai nav nekādas jēgas. Atklāti runājot, dažkārt šķiet, ka atbildīgās amatpersonas pašas īsti nesaprot, kādus lēmumus pieņem un pēc kādiem principiem vadās, tos pieņemot.

Vai šis aizliegums radīs finansiālu triecienu uzņēmējdarbībai, tajā skaitā mazajam biznesam? Prātā uzreiz nāk ierobežojums, cik liela brīva kvadratūra tirdzniecības vietās jānodrošina vienam klientam. Jāsaka tā – pieņemiet lēmumu, ka klientam jānodrošina vēl lielāka brīva telpa, tad mazos veikalus uzreiz varēs slēgt ciet, jo tajos jau tā ir maz vietas! Ja cilvēkam ir sejas un mutes aizsegas, tad ar to arī pietiek – jāievēro divu metru distance, un viss. Uzskatu, ka arī šāds lēmums zināmā mērā ir absurdus un ne gluži pamatots. Jebkurā gadījumā joti iespējams, ka tagad klientu plūsma tirdzniecības vietās mazināsies. Viss atkarīgs no tā, kāda būs iedzīvotāju reakcija uz pieņemtajiem aizliegumiem. Piemēram, Latvijas Tirgotāju asociācija norādījusi, ka aizliegumi var vairot arī konfliktus tirdzniecības vietās, atsevišķos gadījumos cilvēkiem izgāzot dusmas uz pārdevējiem. Tas patiešām nav izslēgts, jo ikvienā jautājumā sākums vienmēr ir smags un sarežģīts, neizpaliekot

arī negatīviem viedokļiem. Arī laikā, kad pieņēma lēmumu obligāti Valkā aizsargmaskas, bija un joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuri tam nepiekrit, jo ir cilvēki, kuri principāli nevēlas izmantot aizsargmaskas. Man piederošajos veikalos vismaz līdz šim nav bijuši nopietni konflikti, kas saistīti ar Covid-19 ierobežojumiem. Cenšamies visu ievērot, to mudinām darīt arī klientus, nepieciešamības gadījumā viņiem aizrādot. Jāteic, man piederošos veikalus preventīvos nolūkos regulāri apmeklē arī policijas darbinieki, lai informētu par jauniem ierobežojumiem un pārbauditu, vai tiek ievēroti esošie aizliegumi.

Kas attiecas kopumā uz COVID-19 pandēmiju, neesmu sazvērestības teoriju piekritējs, ka koronavīrus nepastāv un tas ir izdomāts. Cita lieta, vai šis vīrus izveidojies dabiskā ceļā, vai arī tas radīts mākslīgi? Vairāk sliecos piekrīst viedoklim, ka vīrusu radījis cilvēks, lai nepieciešamības gadījumā pārreizejā lietu kārtībā veiku zināmas korekcijas, un tas, vienkārši runājot, izķluvis no laboratorijām. Uzskatu, ka šobrīd cilvēce nonākusi arī tajā attīstības punktā, kad esam lielas izšķiršanās priekšā – kā dzīvot turpmāk?

Fakti

- Ministrs Krišjānis Kariņš skaidro, ka aizlieguma mērķis ir ierobežot tādu preču tirdzniecību, kas nav pirmās nepieciešamības.

- Valdība arī lēmusi, ka no 3.decembra veikalos un pakalpojumu sniegšanas vietās vienam apmeklētājam jānodrošina 15m^2 platība. Informācijai par pieļaujamo cilvēku skaitu jābūt skaidri redzamai pie ieejas. Mazās telpās apmeklētāji drīkst iet tikai pa vienam.

savu dzīvi, un tajā atkal ienāks kārtība. Kārtība ienes mieru.

Ja man jautā, no kā baidos šajā laikā, jāsaka, ka nebiju tā kārtīgi aizdomājusies. Es priečatos, ja nevajadzētu smagi slimot. Zinu, ka mierīga palīvība nesīs vislabākos risinājumus. Bailes paralizē, un mēs zaudējam daju savas spējas produktīvi rīkoties.

Ceru, ka visās mājās jau ienākuši svētki. Katrs esam spējīgs radīt sev apkārt prieku un ar kādu vēl tajā padalīties. Turieties pie veselības un gara stipruma! Laime ir neizbēgama. Vajag tikai vēlēties.

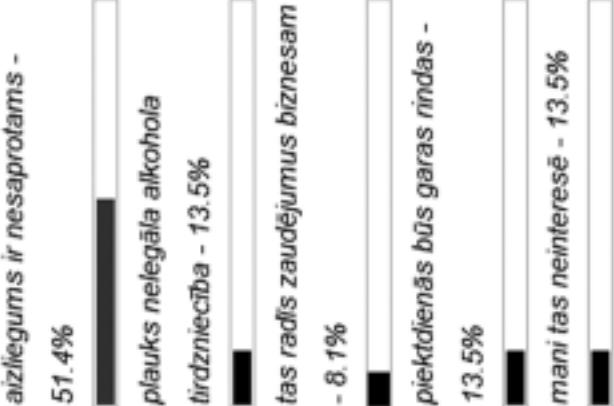
Viedokļus uzsklausīja A.Ločmelis un S.Karavoičika

Re, kā!

IVETA GARGURNE, psiholoģe

Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat aizliegumu nedēļas nogalēs tirgot alkoholu un cigaretes?

Baltinavas novada domē

26.novembra sēdes lēmumi Piešķir papildus līdzekļus ezera attīšanai

Piešķīra papildus finanšu līdzekļus 2662 eiro apmērā no pašvaldības pamatbudžeta (Dabas resursu nodokļa) Svētūnes ezera krasta apauguma noņemšanai un attīšanai no niedrēm.

Piešķir papildus līdzekļus kaisitāja iegādei

Piešķīra papildus finanšu līdzekļus 929,99 eiro apmērā no pašvaldības budžeta smilts-sāls kaisitāja iegādei Baltinavas novada pašvaldības vajadzību nodrošināšanai.

Ievēlētā komisija

Ievēlētā Gunti Punduru Baltinavas novada Iepirkumu komisijā par komisijas locekli.

Atbrīvo no Bāriņtiesas locekļa amata

Atbrīvoja Maritu Kušniri no Baltinavas novada Bāriņtiesas locekļa amata ar 2020.gada 30.novembri pēc pašas vēlēšanās.

Anulē dzīvesvietas adresi

Anulēja personas deklarēto dzīvesvietas adresi Baltinavas novada teritorijā, lēmumu nosūtot LR Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nodalai Balvos.

Piešķir adresi

Piešķīra adresi Graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas kompleksam "Riekstiņu kaltes", Baltinavas novads, LV-4594.

Lauž zemes nomas līgumu

Lauza starp novada pašvaldību un privātpersonu 2009.gada 29.augustā noslēgto zemes nomas līgumu par zemes gabala - 0,1ha - nomu ar 2020.gada 31.decembri.

Piešķir līdzekļus telpas atjaunošanai

Piešķīra no pašvaldības budžeta papildus finansējumu no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem 432,84 eiro apjomā novada pašvaldībai piederošās telpas Slimnīcas ielā 6 atjaunošanai.

Ievēlētā Bāriņtiesas locekli

Ievēlēja Benediktu Mežali par Baltinavas Bāriņtiesas locekli uz pieciem gadiem.

Izsolīs nomas tiesības uz nedzīvojamām telpām

Nolēma izsolīt nomas tiesības uz Baltinavas novada pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu Kārsavas ielā 16 telpu 17,9 m² platībā. Apstiprināja izsoles noteikumus nomas tiesību iegūšanai. Izsoles sākumcenu noteica 1,42 eiro par kvadrātmētru, neskaitot PVN un komunālos maksājumus.

Papildina domes lēmumu

Veica papildinājumus 2018.gada 28.jūnija domes lēmumā Nr.9 "Par nekustamā īpašuma sadalīšanu" nekustamā īpašuma lietošanas mērķa noteikšanā. Noteica zemes vienībai ar platību 0,2934 ha nekustamā īpašuma lietošanas mērķi - plānotā dzīvojamā apbūve. Mājas pirmsākums tiks izmantots kā dzīvojamā apbūve. Noteica zemes vienībai ar platību 0,2530 ha nekustamā īpašuma lietošanas mērķi. Otrā stāvs izmantošanas mērķis - viesu māja. Divu saimniecības ēku telpu izmantošanas mērķis - ražošana. Šķēršļa izmantošanas mērķis - malkas glabāšana.

Noteica zemes vienībai ar kopējo platību 4,1259 ha izmantošanas mērķi - rūpnieciskā apbūve, teritorija zem ēkas un pagalmu 0,0989 ha platībā izmantošanas mērķi - rūpnieciskā apbūve, pārējās zemes daļas izmantošanas mērķis - lauksaimnieciskā ražošana.

Nosaka zemes lietošanas mērķi

Papildināja novada domes 2020.gada 23.jūlija lēmumu "Par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu nekustamajam īpašumam". Plānoto zemes vienību 3ha platībā saglabāja nekustamā īpašuma sastāvā. Noteica zemes lietošanas mērķi - lauksaimniecība. No plānotās zemes vienības 4,2 ha platībā izveidoja jaunu nekustamu īpašumu ar jaunu nosaukumu. Plānotajai zemes vienībai noteica zemes lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība.

Atbrīvo no Bāriņtiesas locekļa amata

Atbrīvoja Irēnu Kašu no novada Bāriņtiesas locekļa amata ar 2020.gada 30.novembri pēc pašas vēlēšanās.

Par to rakstījām

Labiekārto Svētūnes ezera krastu. Ezeros plāno ielaist amūrus

Baltinavas novadā labiekārtots Svētūnes ezera krasts, ko novada iedzīvotāji un ciemiņi no citiem novadiem varēs izbaudīt jau nākamajā atpūtas pie ūdeņiem sezonā. Savukārt pamatojoties uz novada iedzīvotāju iesniegumu, Baltinavas novada ezeros, tostarp arī Svētūnē, plānots ielaist balto amūru (liela auguma karpu dzimtas saldūdens zīvs, kas pārtiek galvenokārt no ūdensaugiem) ezeru aizaugšanas novēršanai.

Vairāk nekā pirms mēneša "Vaduguns" rakstīja par dabas resursu nodokli un kam to tērē mūspuses novados. Baltinavas novadā nodokļa uzkrājums bija 82 tūkstoši eiro. Šogad naudas līdzekļus, kas uzkrājušies nodokļa veidā, izmantoja gan skolēnu vides izglītošanai, gan zivju ielaišanai ezeros, gan ezera krastu labiekārtošanai, izbūvējot laipu ezera.

Firma no Kurzemes, SIA "Zelji Z", izbūvēja ne tikai laipu Svētūnes ezerā, bet arī atpūtas vietā nojēma no krasta apaugumu, attīrija ezeru no niedrēm, izsmēla dūņas, uzveda smilts pludmales labiekārtošanai un uzbēra šķembas piebraucamajam ceļam, nostiprināja ezera krastus. Tas kopumā izmaksāja 28 tūkstošus eiro. Par četriem tūkstošiem eiro uzņēmuma strādnieki iztīrīja arī parka diķi Baltinavā.

2020.gada jūlijā Baltinavas novada pašvaldība nosūtīja vēstuli Dabas aizsardzības pārvaldei "Par amūra ielaīšanu publiskojos ūdeņos", kurā, pamatojoties uz iedzīvotāju iesniegumu, lūdza izsniegt atļauju baltā amūra ielaīšanai Svētūnes un Obeļovas ezeros aizaugšanas novēršanai. Dabas aizsardzības pārvalde atļāva Baltinavas novada domei vienu reizi 2021.gada pavasarī Svētūnes un Obeļovas ezeros ielaist baltos amūrus, ievērojot vairākus nosacijumus. Protī, pirms balto amūru ielaīšanas pašvaldībai sadarbībā ar sertificētiem speciālistiem jāizstrādā un jāsaskārīgo ar Dabas aizsardzības pārvaldi baltā amūra ielaīšanas ietekmes novērtēšanas monitora programma. Savukārt programma paredz, piemēram, kontrolzvejas veikšanu abos ezeros pirms un piecu gadu periodā pēc baltā amūra ielaīšanas. Svētūnes ezerā atļauts ielaist 10 zivis uz vienu hektāru, kopā 360 zivis.

Turpinās labiekārtot

Līdz pavasarim. Atbildot uz kādas lasītājas sūdzību, "Vaduguns" rakstīja par grausta nojaukšanu Viļakas ielā Baltinavā. Esam sanēmuši Baltinavas novada domes priekšsēdētājas atbildi, ka grausta pēdējās paliekas ir pilnībā novāktas. Pārējie labiekārtošanas darbi atlīkti līdz pavasarim, kad šajā vietā uzvedīs melnzemi un iesēs zāli. Tieks domāts arī par Maslenku traģēdijas piemiņas vietas tālāku izveidošanu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Laipa Svētūnes ezerā. Par dabas nodokļa līdzekļiem Baltinavas novada Svētūnes ezerā uzbūvēta laipa, ko varēs izmantot gan atpūtai, gan citiem mērķiem.

Attīra no niedrēm. Svētūnes ezerā mala attīrīta no nodriem, labiekārtojot arī ezera krastu.

Obeļovas ezerā paredzēts ielaist 150 divus trīs kilogramus smagus amūrus.

Iesniegumu domei par balto amūru ielaīšanu Svētūnes un Obeļovas ezeros parakstīja vairāki kaisligi makšķernieki, tostarp Raimonds Leicāns, Andrejs Jefimovs. R.Leicāns uzskata, ka zivju Baltinavas novada ezeros varētu būt arī vairāk, lai gan makšķerēšanai viņam atliek maz laika. Šogad makšķerēt pats bijis tikai trīs reizes, taču zivju resursu pavairošanu, kā arī amūru ielaīšanu ezeros atbalsta, parakstījis arī iesniegumu domei.

A.Jefimovs savukārt uzskata, ka Balti-

navas ezeri aizaug, tādēj kaut kas ir jādara, turklāt ar steigu. "Zvejoju Svētūnē kopš bērnības. Atceros, ka tad niedres un ūdenszāles auga piecus - desmit metrus no krasta, tagad jau simts un varbūt pat vairāk, drīz sasniegts ezera vidu. Ja neko nedarīsim, tad, domāju, vēl savā vecumā piedzīvošu, ka ezers pārvērtīsies par purvu. Taču es negribu, lai ezera vieta paliek purvs... ūdenszāles uz ziemu nogulsnējas, sapūst un pārvēršas par dūņām, un pavasarī zāle aug vēl vairāk. Ir kaut kas jādara! Vienīgais, ko zinu, ir ielaist ezeros šīs zivis. Ja labāk nebūs, tad sliktāk jau ne," secina A.Jefimovs.

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

* Sākums 1.lpp.

Bijušais baltinavietis izdod savu otro romānu

Nebijis notikums – detektīvs latgaliski!

Sanita Karavočika

Alda pirmais romāns "Parādu piedzinēji" dienas gaismu ieraudzīja pirms pieciem gadiem un izpelnījās gan lasītāju, gan literatūras kritiku atzinību. Jau toreiz jaunais rakstnieks atzina, ka tas ir tikai sākums, jo padomā jau bija ideja vēl vienai grāmatai. Aldis Bukšs atzīst, ka šim darbam veltījis piecus garus gadus: "Praktiski uzreiz pēc pirmā romāna kēros klāt nākamajam. Sāku rakstīt, diezgan lielu daļu uzrakstīju, tad apstājos. Periodiski pie rakstīšanas atgriezos, taču tas nenācās viegli, jo ļoti daudz laika aizņēma pamatdarbs." Pagājušā gada nogalē Aldim radās iespēja realizēt savu ieceri, jo viņš saņēma piedāvājumu doties pastrādāt uz Ventspils starptautisko Rakstnieku māju. Kā viņš atzīst, - tā bija lielā iespēja un svarīgs atspēriena punkts. "Paņēmu darbā atvājinājumu un braucu uz Ventspili. Jedevo man savu istabīju, bet tālākais jau atkarīgs no katra paša, cik laika kurš darbam velta. Drukāju no agra rīta līdz vēlam vakaram, līdz izdevās radit lielāko daļu no romāna "Brāļi" pamatteksta. Tas bija izcili produktīvs laiks," atklāj Aldis.

Akcents uz Latgales vietu un drošību

Par ko tad stāsta jaunais kriminālromāns? Ja pirmā grāmata vairāk bija par korupciju ikdienas dzīvē, tad "Brāļi" - par Latvijas un Latgales vietu Eiropas Savienībā, Eiropā un Latgales drošību. "Lai kā cilvēki reizēm domā, ka Ziemeļlatgale ir pasaules nomale, viiss ir tieši pretēji. Esam centrā, un ne tikai ģeogrāfiski. Patiesībā Eiropas ģeogrāfiskais centrs atrodas Lietuvā, tātad arī Latgale atrodas ļoti tuvu tam. Savukārt, arī no politikas un ekonomikas drošības jautājumu viedokļa, mēs esam centrā – var teikt, ka šeit sākas Eiropa," skaidro rakstnieks.

Savā ziņā "Brāļi" ir stāsts par globālo latvieti jeb globālo latgalieti, kuram visas robežas ir vajā. Sižets sākas ar to, ka galvenais varonis Edgars, kurš ir latgalietis, dzīmis Balvos, iziet no cietuma Helsinkos. Ieslodzījumā jaunais puisis pavadijis vairākus gadus, izciešot sodu par narkotiku kontrabandu. Pirmais, ko Edgars dara, iznākot brīvā, metās meklēt pirms pusgada Tartu apkaimē Igaunijā bezvēsts pazudušo brāli, ar kuru viņam nebija pārāk labas attiecības. Romāna darbība norisinās gan Igaunijas mežos, gan Balvos, Viļakā, Ziemeļlatgales teritorijā un pierobežā. ļoti būtiski notikumi notiek arī Londonā, kur vecākais brālis pirms tam strādājis ļoti ekskluzīvā klubā. Faktiski nepatikšanas, kas izveidojušās, lielā mērā arī saistītas ar viņa darbu šajā iestādē. Tā aizsākas Edgara pēddziņa gaitas: no Igaunijas uz Ziemeļlatgali, Latvijas – Krievijas pierobežas joslu un Londonu, pamazām izgaismojot sarežģitu starptautisku noziedzības tīklu. Kriminālromāna sižets ir spraigs un interesants, bet kā tas beidzas? Autors lasītājiem to atklāt nevēlas.

Mūsu vietā neviens nedarīs

Aldis Bukšs uzsver, ka viens no mērķiem, rakstot savu otro romānu, bija akcentēt Ziemeļlatgali un tās nozīmīgumu. "Kopumā Latvijā joprojām zināšanas un izpratne par Latgali nav pietiekami plašas. Pat ja tas ir stāsts par krimināldarbībām, tas tomēr veicina atpazīstamību. Ziemeļlatgale ir ļoti būtiska robeža visai Eiropas Savienības drošībai, tieši tādēj ir tik svarīgi, uzsverot šo drošības jautājumu, aktualizēt un palīdzēt Ziemeļlatgalei. Neviens mūsu vietā neko nedarīs, tādēļ pašiem jābūt pietiekami aktīviem un jācerēs sabiedrībai skaidrot par Latgales vietu kopējā Latvijas drošībā. Un man gribētos cerēt, ka ar romānu "Brāļi" es palīdzēšu tuvoties šim mērķim," skaidro Aldis. Grāmatā apspēlētas arī citas tikpat nozīmīgas un aktuālas tēmas kā, piemēram, narkotiku kontrabanda, nelegālo imigrantu un nacionālo partizānu tēma, kas pēc Otrā pasaules kara Ziemeļlatgalē bija īpaši masīva. "Tas arī ir fakts, kuru vērts uzsvērt, lai veicinātu atpazīstamību un norādītu savu vietu kopējā Latvijas vēsturē," ir pārliecināts romāna autors.

Nācās izšķirties - vai nu tagad, vai nekad

Gan pirmā, gan otrā Alda Bukša grāmata uzrakstīta kriminālromāna žanrā. Viņš pieļauj, ka, iespējams, ar laiku varētu izpausties arī citā stilā. Kriminālromāni viņa sirdij tomēr tuvāki un saprotamāki. Jautāts, vai otrā grāmata rakstījās viegli, Aldis teic, - jā. "Protams, bija brīži, kad nespēju tikt tālāk un izdomāt, kā konkrēto problēmu atrisināt vai akcentēt. Bet kopumā viegli, ja domāju par periodu, ko pavadiju Ventspili, rakstot no rīta līdz vakaram. Tas bija ļoti produktīvs laiks. Diemžēl neesmu tas cilvēks, kurš var sev apsolit, ka katru dienu uzrakstīšu,

Foto - no personīgā arhīva

Stiprais balsts – ģimene. Piecu gadu laikā, kopš iznāca Alda pirmais romāns "Parādu piedzinēji", viņa dzīve krietni mainījusies. Nu Aldim ir ģimene - sieva Katrīna, kura nāk no Balviem, un divas burvīgas meitīnas – Annija, kurai ir 3,5 gadi, un nepilnus divus gadus mazā Alise. Aldis atzīst, ka darba un lielās aizņemtības dēļ ikdienā ģimene viņu redz vien vēlās vakara stundās, tādēļ visu sadzīvisko smagumu uz saviem pleciem nākas *iznest* Katrīnai. Taču brīvdienās viņš to cenšas kompensēt, pavadot katru brīvo mirkli ar savām miljājām meitenēm. Visbiežāk tad visi sēžas automašīnā un dodas apceļot Latviju. Šobrīd Covid dēļ izbraucieni uz tālākām vietām nav iespējami, taču Bukšu ģimene uzskata, ka tepat, Latvijā, ir pietiekami daudz skaistu vietu, kuras apskatīt. Atliek vien braukt!

piemēram, tūkstoš vārdus vai grāmatas rakstīšanai veltīšu stundu. Tieši tādēļ Rakstnieku mājā pavadītais laiks bija visvērtīgais. Būtībā tā bija sava veida izšķiršanās - vai nu tagad, vai nekad. Faktiski visu, ko uzrakstīju pirms pieciem gadiem, pārrakstīju no jauna, atstājot vien dažas sižetiskās linijas," skaidro Aldis. Viņš atklāj, ka, tāpat kā pirmo grāmatu, arī otrā romāna nonāšanu grāmatnīcu plauktos gaidīja ar nelielām bažām. Taču neviens cits, kā tikai lasītājs, būs tas, kurš izšķirs, "Brāļi" ir lasāms gabals vai nē.

Brīdi, kad arī otrā grāmata nonākusi grāmatnīcu plauktos, Aldis jau kaļ nākotnes plānus, jo, kā pats atzīst, ideju pietiek, atliek vien realizēt. "Padomā ir vairāki interesanti stāsti, kurus varētu pārvērst, piemēram, filmas scenārijā. Bet vai tam tagad piekeršos? Visticamāk, ka tuvākā pusgada laikā noteikti nē, jo pastāvīgais darbs, kas ir mana prioritāte, prasa savu," teic romāna autors. Viņš atzīst, ka jaunības gados pat iedomāties nevarēja, ka kādreiz sevi varētu saukt par rakstnieku. Taču Aldis speja pārvārēt savas iekšējās bailes un piepildīja sapni rakstīt. "Sākumā šķita – ko tad es, citi tikai pasmiesies. Bet pirmās grāmatas izdošana palīdzēja celt pašapziņu un iet uz priekšu. Lasītāji "Parādu piedzinējus" novērtēja atzinīgi, grāmata iznāca papildtirāzā, to nominēja balvai "100 gramji kultūras". Tas viss palīdzēja tikt galā ar savu lielāko fobiju un virzīties uz priekšu," atzīst Aldis.

Ikdienā ministra labā roka

Kas ikdienā ir rakstnieks Aldis Bukšs? Šobrīd viņš ir Ministru prezidenta biedra Tieslietu ministra biroja vadītājs. Alda darba pienākumi ir darba organizācija ministra birojā, tieslietu ministra dienaskārtības noteikšana, galveno prioritāšu iedzīvināšana ministrijā un daudz kas cits. Īsāk sakot, viņš ir tieslietu ministra labā roka. "Man patīk siks darbs. Ne vienmēr tas ir pateicīgs, jo ikdienā saņemam daudz *dubļu*, bet jau tad, kad gāju uz šo amatu, zināju, ka tā būs. Diemžēl politikā ar to jārēķinās, un ne tikai pie mums, Latvijā. Tas ir visur. Taču vienalga man siks darbs patīk, jo tas ir tas, uz ko gāju jau kopš bērnības. Cik vien sevi atceros, man nekad

nepatika sēdēt malā un čīkstēt, cik viss ir slīkti. Jau no mazotnes centos pats pēc savas izpratnes palīdzēt un darīt, lai kaut kas notiktu un virzītos uz priekšu. Rīgā jau esmu 18 gadus, taču vienalga sevi uzskatu par latgalieti, jo saikni ar dzimto pusi neesmu sarāvis. Regulāri tur ciemojos, Ziemeļlatgalē dzīvo gan mans brālis, gan mani, gan sievas vecāki," atklāj Aldis.

Uzņemas riskus un cer, ka sapratīs

Romāns "Brāļi" ieies vēsturē arī ar vēl vienu zīmīgu faktu. Protī, grāmata iznākusi gan latviešu literārajā, gan latgaliešu rakstu valodā. Faktiski Alda Bukša kriminālromāns ir pirmsākums, kas iznācis latgaliski. Kādēļ tā? "Literatūra latgaliski bijusi un pastāvējusi vienmēr. Ceru, ka ar romāna latgalisko variantu palīdzēšu popularizēt latgaliešu rakstu valodu. Man ir milzīgs prieks par latgaliešu repu, jo arī ar to mūziķi popularizē valodu. Bet kā piesaistīt jauniešus? Viņus var piesaistīt ar to, kas interesē, tāpēc arī literatūrā jāsniedz tāds piedāvājums. Latgaliešu rakstu valoda ir daļa no latviešu valodas. Popularizējot un attīstot latgaliešu valodu, mēs bagātinām latviešu valodu kopumā. Tie ir tie galvenie iemesli, kādēļ grāmata tapa arī latgaliski. Mani pārsteidza, cik labvēlīgi izdevniecība "Dienas Grāmata" manu vēlmi izdot grāmatu divās valodās uzņēmu un atbalstīja," atklāj rakstnieks.

Tai pat laikā viņš arī atzīst, ka ar šo baidās palikt nedaudz nesaprasts, bet tie ir riski, kas jāuzņemas, cīnoties par lietu, kurai cilvēks tic. Aldis tic Latgalei un tam, ka latgaliešu valodai ir ļoti liela nozīme Latgales attīstībā. Viņaprāt, tas ir stāsts arī par kolektīvo pašapziņu. "Saglabājot valodu, kurā runājušas neskaitāmas paaudzes pirms tevis, un stiprinot to, mēs veicinām sasaisti ar savu novadu un zemi, kurā dzīvojam vai no kuras nākam. Līdz ar to arī cejam pašapziņu, kas ir viens no priekšnoteikumiem gan ekonomikas, gan drošības uzlabošanai. Mūsdienās daudzi cilvēki latgaliski runā, bet nelasa un neraksta. Cilvēkus ir jāiedrošina un jāieinteresē. Lūk, tas ir mans mērķis. Jācer, ka lasītājs to sapratīs un novērtēs," atklāj grāmatas "Brāļi" autors.

*Sākums 2.lpp.

Labie darbi

Baznīca piedzīvo aizvien jaunas pārvērtības

Decembrī būs jauna vitrāža

Jau vairākus gadus Viļakas Romas katoļu draudze piedalās projektu konkursos, lai piesaistītu finansējumu vitrāžu restaurācijai. Kopš 2006.gada restaurēti 13 vitrāžu logi un viena centrāla rozete. Lai dievnams atkal varētu lepoties ar visām savām vitrāžām, jārestaurē vēl trīs no tām (virsgaismas loga vitrāžu bloks centrālajās durvis, kā arī durvis pa labi un durvis pa kreisi). Kad izsludināja Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas 2020.gada ārkārtas projektu konkursu, Viļakas katoļu baznīca saņēma atbalstu EUR 5000 apmērā, lai restaurētu centrālās ieejas durvju virsgaismas vitrāžu. Darbus, ko veic firma SIA "Glassica" un restaurators Andris Kļavnieks, plānots pabeigt līdz šī gada beigām.

Lai veiksmīgāk piesaistītu līdzekļus visiem ieplānotajiem darbiem, G.Skutels rūpīgi izpēta katru tāmi, pēc iespējas atsakoties no darbiem, ko var paveikt pašu spēkiem. Tā notika arī ar vitrāžas atjaunošanu, jo draudze ne vien nodrošina projekta līdzfinansējumu un sedz stalažu izmaksas, bet, lai darbi ritētu ātrāk, paši noņēma veco krāsu un uzlika jauno. Tādējādi izdevās ieekonomiķi krietiņu naudas summu. "Sākotnējās izmaksas viena loga vitrāžas izveidošanai bija aptuveni 9 tūkstoši eiro, bet visiem - aptuveni 27 tūkstoši. Divus gadus sniedzām pieteikumus dažādos projektu konkursos, meklējām privātus atbalstītājus, bet neviens neatradās. Tad lēnām mazinājām tāmi. Jo vairāk uzņemamies projektā līdzfinansēt un izdarīt brīvpārtīgi, jo lielākas iespējas piesaistīt naudu," skaidro prāvests, piebilstot, ka pašreiz grūtības sagādā tas, ka restaurācijai nepieciešamos svina alvas rāmišus nevar iegādāties Latvijā, tādēļ tie jāpasūta ārzemēs.

Turpinās arī baznīcas ērģēļu restaurācija, ko plānots pabeigt decembra beigās. "Notiek iepriekšpēdējais ērģēļu restaurācijas posms, kam vairāk līdzī seko mūsu ērģelniece Inīta Raginska. Šobrīd restaurācijas noslēgumam tuvojas pirmā manuāļa restaurācija. Nākamgad centīsimies piesaistīt finansējumu sestajam, noslēguma posmam jeb ērģēļu pedāļu manuāļu restaurācijai. Arī šiem darbiem bija vajadzīgi lieli līdzekļi, bet ar finansējumu mums palīdzēja Valsts kultūrkapitāla fonda Kultūras mantojuma nozarē apstiprinātie projekti un Viļakas novada domes līdzfinansējums," stāsta G.Skutels.

Izveido memoriālo ansambli

Viens no septembri iesāktajiem darbiem, ko finansiāli atbalstīja arī kapucīnu ordenis, ir kapavietu sakārtošana Viļakas katoļu baznīcas pagalmā. Vietā, kur atdusas kapucīnu klostera mūks tēvs Filips (īstajā vārdā Nikodemus Turks) un bijušais Viļakas katoļu baznīcas biskaps Kazimirs Dulžinskis, izveidots neliels memoriālais ansamblis, kas noklāts ar betona plāksnēm. Nesen uzstādītas arī jaunas uzņēmuma "Tako akmens" izgatavotās kapu kopīnu apmalītes, kā arī iestādīti Japānas vītoli, kas savulaik gredzenojuši baznīcas telpas. "Agrāk te bija vienkārši līdzens laukums. Iesējām zālīti, pacēlām pieminekli augstāk, noklājām laukumu ar plāksnēm. Darbu laikā nolūza arī vecais koka krusts, jo, astoņus gadus stāvot zemē, tas bija sapuvis. Igors Trešutins izkala krusta statīvu, un tagad gaidām nedaudz siltāku laiku, lai varētu krustu tajā ielikt un uzsliet. Plānojam to arī nokrāsot, kā arī izgaismot," tuvākā laika plānus atklāj prāvests.

Draudze var lepoties ar vēl diviem šoruden nobrūgētajiem celiņiem: baznīcas priekšā ieklāts ceļš ar vēsturiskā bruģa linijām, bet baznīcas sānos atklāts senais laukakmenēs ceļš, un ar atbalstītāju, kā arī Viļakas novada domes palīdzību uzbūvēts laukakmenēs ceļš līdz valsts autoceļam. "Agrāk baznīcas priekšā bija akmenēs ceļš. To visu nevarējām atjaunot. Arī šos posmus ieklāt nebija vienkārši. Sākumā arhitekts uzziņēja projektu, tad to iesniedzām izskatīšanai pieminekļu aizsardzības inspekcijai, kas mēnesi domāja, vai papildināt projektu, vai apstiprināt. Tādēļ visi darbi iekavējās," uzsvēr prāvests. Turpinot iesāktos, pie baznīcas taps vēl viens vēsturiskā laukakmenēs bruģētā celiņa posms.

Dots devējam atdodas

Tāpat kā visus Latvijas dievnamus, pandēmijas ierobežojumi skarūši arī Viļakas katoļu baznīcu. Lai gan atšķirībā no citām tuvējām reliģiskajām iestādēm, lielās platības dēļ te būs ļauts vienlaikus uzturēties lielākam cilvēku skaitam. Tie varētu būt 120 baznīcēni. "Svētkos baznīcu noteikti neslēgsim ciet. Cilvēkiem būs iespēja te nākt un lūgties privāti (vienas saimniecības pārstāvjiem), uzkavēties, apskatīt Ziemassvētku dekorācijas," apgalvo prāvests. Pagaidām visi dievkalpojumi notiek, kā ierasts, jo apmeklētāju skaits nepārsniedz atļauto.

Lai pasargātu savu draudzi, prāvests ievēro visus pandēmijas

Tas nav Adventes vainags vai kronis. G.Skutels atklāj, ka nereti dzird no cilvēkiem pārmetumus – kam to visu vajag, jo var taču iztikt tāpat, pa vecam: "Taču esmu tāds cilvēks, kurš grib uzlabot vidi, lai ir kaut kas jauns, lai, ieejot baznīcā, raisītos emocijas un pārdomas. Vēlme radīt šādu Ziemassvētku instalāciju sākās ar zaru, kas bija nolūzis pie baznīcas augošajai priedei. Šī zara izliekums man atgādināja pašu, jo reizēm jūtos kā atmests zars, ko citi gribētu salauzt un sadedzināt. Lai gan vēl nezināju, ko tieši darīšu, saglabāju to. Tuvojoties Adventes laikam, zaru nopucēju, un, pateicoties manai komandai, tapa šī instalācija. Domāju, ka tā atbilst cilvēku pašreizējam noskoņojumam. Daudzi varbūt arī jūtas kā nokaltuši zari, kas nenes augļus, jo ir zaudējuši darbu, nonākuši personīgās dzīves krīzē, tādēļ jūtas izmesti un nevajadzīgi. Bet viss ir Dieva rokās. Ticu, ka Viņš visu sakārtos, sniedzot atkal kādu citu iespēju, kas ļaus nest augļus. Viss kādreiz pāries, un pienāks citi laiki."

Jauns pacelšanas mehānisms. Lai kaut ko paveiktu, ne vienmēr jāpiesaista dārgas firmas. "Agrāk Dievmātes altāra bildes pacelšanai izmantojām ar roku darbināmu mehānismu, kas bija ļoti novecojis. Lai uzstādītu jaunu, firma prasīja četru ciparu skaitli. Nolēmu to izdarīt pats. Pasūtīju motoru. Jaunietis, kurš strādā ar skatuves aprīkojumiem, palīdzēja veikt visus aprēķinus. Sacementējām, salikām visu, ko vajag, un viss izdevās. Šis bija viens no maniem pirmajiem Covid darbiem," gandarīts mācītājs.

Pievērsies koka darbiem. Pavasarī, kad Covid-19 vilnis Latviju skāra pirmo reizi, G.Skutels meklēja jaunas darbošanās iespējas. Būdams galda galdnieka dēls un mazdēls, viņš ķērās pie koka darbiem. Lieti noderēja arī pie baznīcas nozāģētie vecie koki, kas, otrreiz atdzimstot, pārtapa par dekoratīvām sēnēm. Izrādās, šo ideju prāvests aizguvis, vērojot bagātīgo sēnu ražu, kas šoruden izaugusi baznīcas apkārtnē. Daudzi no šiem dekorēm jau atdāvināti. Savukārt no nozāģētajiem ozoliem izdevās glīti dēliši, ko izmantojot ēdienu pasniegšanai vai sagriešanai. Izrādās, viens no tiem nonācis arī pazīstamā itāļa Roberto Meloni īpašumā.

Brīvprātīgais darbs

Dala pārtikas pakas, rīko talkas un palīdz līdzcilvēkiem

Zinaida Logina

5.decembrī ik gadu tiek atzīmēta ANO Starptautiskā brīvprātīgā darba diena. Šīs dienas mērķis ir pateikties brīvprātīgājiem par viņu darbu un popularizēt brīvprātīgo darbu sabiedrībā. Skaidrojām, vai mūspusē ir brīvprātīgā darba veicēji un kā viņi izprot šo misiju.

Svarīga palīdzība un atbalsts

LOLITA KINDZULE no Tilžas uzskata, ka cilvēkam ir jādarbojas tajā jomā, par kuru sāp sirds. "Laukos daudzi cilvēki ir bez darba, dzīvo ar minimāliem iztikas līdzekļiem, tāpēc viņiem svarīga līdzcilvēku palīdzība un atbalsts. Māte Terēze ir teikusi: "Pašas svarīgākās zāles ir mīlestība un rūpes." Kā brīvprātīgā darbojos biedrībā "Latvijas Sarkanais Krusts" (LSK). To daru pēc sirds aicinājuma. ES programmas ietvaros organizēju trūcīgām, maznodrošinātām, krizes situācijā nonākušām personām pārtikas paku, higiēnas komplektu, skolas piererumu, dezinfekcijas līdzekļu izdali, arī humānās palīdzības sniegšanu," saka Lolita. Viņa pastāsta, ka LSK Tilžas nodaļā darbojas seši cilvēki. Viņi apzina ģimenes, kurām nepieciešama palīdzība, daudzi pēc palīdzības vēršas paši. "Cenšamies atbalstīt, jo saprotam - bērni joti ātri izaug, nepieciešams apģērbs, novalkājas apavi, kādam nepieciešama gultīja, ratini, auto sēdeklītis, ir ģimenes, kuras nomaina mēbeles. Viņi vēlas tās atdot citiem, tāpēc sazinās ar mums. Dažkārt noorganizējam nodošanu. Informējam, ja kāds vēlas atdot mēbeles un paši gādā transportu. Ir atbalstīti arī pagasta pasākumi ar dāvaniņām un saldumiem. Tilžas pagastā ir daudz atsaucīgu cilvēku, kuri vēlas palīdzēt, dalīties - Maija Saliņa, Renāte Cakule, Iveta Zelča, Aija Dulmane, Ligita Zelča, Daina Pastare, Ilze Puogača, Jolanta un Mārtiņš Kalneji," ar gandrījumu stāsta Lolita.

Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" Balvu komitejas vadītāja Rudite Krūmiņa pirms 18 gadiem iedibināja tradīciju rikot labdarības akciju "Atver sirdi Ziemassvētkos", kuras laikā iepriecina daudzas mazās sirsniņas. Arī Tilžā, tuvojoties Ziemassvētkiem, bērnus aicina rakstīt vēstulites Ziemassvētku vecītim. Viņi zīmē, limē, raksta, nodod LSK cilvēkiem vēstulites, tad gaida rūķi. Un tā katros Ziemassvētkos vairākas ģimenēs rūķis apciemo ar dāvanu maisu. Tradīcija neizpaliks arī šogad. "Uzskatu, ka kustību noteikti vajag popularizēt! Ja vēl mēs, pieaugušie, spējam domāt racionāli, tad mazās sirsniņas dzīvo ar gaidām un cerībām, ka viņu sapnis Ziemassvētkos piepildīsies," saka Lolita.

Viņa dzied Tilžas Romas katoļu draudzes korī, kā arī veic citus uzticētos pienākumus draudzē, tāpēc atklāj, ka, šādi darbojoties, piedzīvo garīgu piepildījumu un gūst patiesu gandarījumu, kalpojot Dievam par godu. "Tieši draudzēs cilvēki nododas darbam no sirds,- tā, protams, ir kalpošana. Mūsu draudzē pazīstu cilvēkus, kuri ilgstoši veic remontdarbus. Tā, piemēram, pirms diviem gadiem katoļu baznīcā notika vērienīgi remontdarbi. Baznīcā mainīja grīdu teju visu vasaru. Darbs turpinājās arī šogad. Ir cilvēki, kuri katru dienu strādāja, un viņu ieguldījums ir milzīgs. Zinu daudzus, kas palīdzēja, bet pieminēšu Andri Pičukānu, Māri Galvanovski, Ilmāru Zvaigznoni, Juri Ūbeli, Andri Jasinski. Lai gaišs

un mierpilns mums visiem Ziemassvētku gaidīšanas laiks!" vēl Lolita Kindzule.

Brīvprātīgā darba kustību vajag popularizēt

IVETA MEDNIECE no Kupravas saka, ka vārdi 'brīvprātīgais darbs' izska visu. Palīdzēt no brīva prāta, sevišķi tagad, kad daudziem nav darba, nav iztikas līdzekļu. "Ja ir tāda iespēja, kāpēc gan nepalīdzēt? Tagad, kad visa dzīve pakārtota vīrusam, cilvēki ir norūpējušies, valda neziņa par nākotni. Lai darbotos kā brīvprātīgais, ir jābūt vienkārši cilvēkam un jāgrib to darīt no sirds. Latviešiem ir tādas rindiņas "Dod, Dieviņi, otram dot, ne no otra miļi lūgt...", un tā ir neapstrīdama patiesība, it sevišķi laikā, kad Ziemassvētki vairs nav aiz kalniem. Darbojos LSK, dalu pārtikas un higiēnas pakas trūcīgām un maznodrošinātām personām, kā arī drēbes. Tagad gan nekādas citas aktivitātes nenotiek. Visbiežāk nākas uzklasīt un ieklausīties, jo katram ir savs bēdu stāsts. Cilvēkiem gribas izrunāties," pastāsta Iveta. Viņa uzsver, ka arī Kupravas pusē ir daudz atsaucīgu un jauku cilvēku, īpaši aktīvi šeit ir jaunieši. Iveta domā, ka LSK kustību nepieciešams popularizēt, jo daudzi uzskata, ka pārtikas pakas dala sociālais dieests. LSK sniedz ļoti lielu atbalstu, palīdz Latvijas iedzīvotājiem, kuri nespēj nodrošināt sevi ar ikdienu nepieciešamo.

Atslēgas vārds - no brīva prāta

Kā LSK Balvu komitejas koordinatore aktīvi darbojas ASTRĪDA JAKOVLEVĀ no Balvu pagasta. Viņa uzsver, ka šai kustībai ir kāds atslēgas vārds, kas izsaka visu, - no brīva prāta. Viņa nerunā tikai par sevi, bet saka vārdiņu 'mēs', jo bieži viens cilvēks daudz ko nespēj paveikt, bet komandā ar citiem izdodas izdarīt labas lietas. "Darām to, lai, palīdzot citiem, gūtu piepildījumu arī sev. Ja runājam par pārtikas pakām, tad zinu, ka tiem, kuri nevar atnākt vai atbraukt uz pagastu, cilvēki bez īpašas atlīdzības tās piegādā viņu dzīvesvietā. Klāt pielikti apraksti, kādus ēdienus var pagatavot no tur esošajiem produktiem. Sniedzam individuālās konsultācijas cilvēkiem, kuri uz dzīvi laukos ieradušies no pilsētām," saka Astrīda.

Bērzkalnes pagasta pārvaldes vadītāja SKAIDRĪTE SALENIECE uzskata, ka viņiem izveidojies atsaucīgs un draudzīgs kolektīvs, kur brīvprātīgājā darbā iesaistās visi, neprasot, kas man par to būs. "Tās ir pagasta sakopšanas talkas, kad labiekārtojam apkārtni, atpūtas vietas. Rūpējamies par pārtikas paku nogādāšanu cilvēkiem, kuri nevar ierasties. Tās ir arī drēbes vai siltās segas. Saliekam galvas kopā, radām idejas un darām," saka Skaidrīte. Reizēm pietiek ar siltu 'paldies', labu vārdu un jauku smaidu.

INGRĪDA ZONDAKA no Susāju pagasta saka tieši: "Ja man kādreiz nebūs darba, strādāšu kā brīvprātīgā!" Viņa uzskata, - ja kādam ir grūtāk nekā pašai, jānāk palīgā. "Es varētu cilvēkiem palīdzēt jebkādos darbos, piemēram, izveidotu zupas virtuvi. Jau tagad, ja man pagrabā ir kādi krājumi, tos bez mazākās nozēlas varu atdot tiem, kam vajag vairāk. Man patīk darīt, patīk dalīties. Un es nekad neko nenozēloju," saka Ingrīda. Vienīgais, kas viņai sāp, ir tas, ka daudzi nevēlas strādāt,

Foto - Z.Logina

Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komitejas brīvprātīgo jauniešu grupa. Viņi Balvu skvērā 1.decembrī, kad atzīmē Pasaules AIDS dienu, rīkoja informatīvo kampaņu. To atspoguļoja vairākos sociālajos tīklos, tā vēršot sabiedrības uzmanību HIV infekcijas izplatībai.

bet tikai gaida palīdzību no citiem. Pierod pie tā, ka kaut ko dod par velti, un nekautrējas prasīt vēl. Ziemassvētkos Ingrīda ar ģimēni neapdāvinās viens otru ar dāvanām, bet gan dosies uz tuvāko dzīvnieku patversmi, līdzīņiem visu četrkājainajiem draugiem nepieciešamo.

Kopā varam palīdzēt!

Katrū gadu 1.decembrī tiek atzīmēta Pasaules AIDS diena. Latvijas Sarkanais Krusts aicināja ikvienu iesaistīties informatīvā kampaņā, lai vērstu uzmanību un veicinātu sapratni par AIDS/HIV sašlimšanu. Šim aicinājumam atsaucās Balvu komitejas jaunieši, kuri 1.decembrī Balvu pilsētas skvērā organizēja informatīvo kampaņu. Garāmgājējiem viņi aicināja piespraust pie apģērba sarkano lentīti, dalīties ar foto savā [facebook.com](#) un citu sociālo tīklu profilos, pievienojot ierakstu, tādējādi aicinot arī savus draugus un pacīņas pievienoties kampaņai. Izrādās, Latvija ieņem pirmo vietu Eiropā pēc jaunatklāto HIV gadījumu skaita, turklāt katrs ceturtais inficētais nezin, ka ir inficējies. Brīvprātīgā darba veicēja JOLANTA SAULEVIČA-LOGINA pastāstīja: "Esam ieradušies Balvos, jo vēlamies informēt cilvēkus, ka 1.decembri ir Pasaules AIDS diena. No sarkanām degošām svečītēm uz bruģa izveidojām lentīti, kas ir šīs dienas simbols. Sarkanās lentītes esam piesprauduši arī pie tērpa, lai garāmgājēji redz un piestāj. Ārā piesalst, tāpēc mēs esam sarūpējuši karstu tēju un cepumus, lai sarunas ar garāmgājējiem varētu risināties labā gaisotnē. Sniedzam atbildes uz visiem uzdotajiem jautājumiem," teica Jolanta, piebilstot, ka Balvu skvērā strādāja divas stundas, bet simbols sarkanās lentītes veidā palika, degot visu nakti.

Kopā ar Jolantu bija ieradušies brīvprātīgie arī no citiem novadiem. Viņu vidū - Anastasijs Klijā, Sandis Circāns, Agita Nazarova un Santa Grāmatiņa. Santa atklāja, ka jau iepriekšējā dienā pārskatījusi un sagatavojuši apģērbu, ko vilka visi jaunieši: "Bijām tur, lai informāciju par AIDS nodotu tālāk, lai sniegtu atbalstu, ja kādam ir neskaidri jautājumi vai nezīņa." Jolanta uzsver, ka brīvprātīgais darbs viņai nav svešs. "Kats cilvēks šo darbu izprot savādāk. Vieni to dara, esot birojā, citi - esot brīvā dabā. Vieni to dara savā dzīvesvietā, citi - pasaules valstīs. Mēs atbalstām Latvijas

Foto - no personīgā arhīva

Latvijas Sarkanā Krusta (LSK) Ziemassvētku akcija "Atver sirdi Ziemassvētkos!". "Man rūp ģimenes ar bērniem. Lai veiktu brīvprātīgo darbu, ir jāpiemīt empātijai, vēlmei darīt pasauli labāku, ir jābūt komunikablam," uzskata Lolita Kindzule.

Sarkanā Krustu. Viņi mums ir vajadzīgi, un mēs esam vajadzīgi viņiem. Ar šīs organizācijas atbalstu mēs varam paveikt daudz darba. Mans brīvprātīgais darbs man dod gandarījumu, un tas ir neatsverams. Es nevēlos apstāties. Varētu šo darbu veikt katru brīvu brīdi, kad ir laiks. Man šķiet, ka decembrī vairāk nekā citos gada mēnešos brīvprātīgo darbu veic vairāk cilvēku. Daži gatavo un ziedo dāvanas, apmeklē sociālos centrus un ziedo nauju. Tas ir skaist! Tomēr mūsu jauniešu komiteja uzskata, ka brīvprātīgais darbs jāveic visa gada garumā," uzskata Jolanta. Viņai piekrīt Anastasijs Klijā, kura saka, ka tuvu šai misijai bijusi visu laiku, lai arī tieši Sarkana Krustā darbojas salīdzinoši nesen: "Man patīk palīdzēt cilvēkiem un nav tik svarīgs atalgojums. Ir gandarījums, kad redzi cilvēku pozitīvās emocijas." Arī Agita Nazarova no Rugājiem piebilst, ka patīk palīdzēt cilvēkiem: "Tā var būt gan materiālā, gan emocionālā palīdzība. Domāju, ka arī mūsu novadā ir cilvēki, kuri domā līdzīgi. Es lepojos, ka esmu brīvprātīgā, īpaši šajā laikā, kad daudziem cilvēkiem vajag morālo atbalstu."

Trauslo kaulu slimība – osteoporoze

Kalcija avoti un tā zagļi

Maruta Sprudzāne

Pasaules Osteoporozes diena atgādina, ka ikvienam jārūpējas par savu kaulu veselību, īpaši vecumā pēc 50 gadiem. Ari gados jaunākiem cilvēkiem var izveidoties osteoporoze. Starptautisko osteoporozes fondu veiktie aprēķini liecina, ka vīriešu un sieviešu saslimstība ar šo diagnozi līdz 2025.gadam pieauga par 23%.

Kas jāzina par šo slimību un kā no tās izvairīties, skaidro farmaceite ZANE MELBERGA.

Jādomā arī jauniem cilvēkiem

Osteoporoze ir hroniska un progresējoša kaulu slimība, kurai raksturīgs pazemināts kaulu minerālais blīvums. Osteoporozi dēvē arī par trauslo kaulu slimību, jo pat maznozīmīgu traumu rezultātā iespējami lūzumi. Tas ir signāls, lai vērstos pie speciālista un pārbaudītu kaulu blīvumu. Kā skaidro farmaceite, nav viena konkrēta slimības izraisītāja, taču visbiežākais kaulu trausluma cēlonis ir dzimumhormonu izdales samazināšanās sievietēm pēc 50 gadiem, iestājoties meno-pauzei, un vīriešiem pēc 70 gadu vecuma sasniegšanas. Nozīme ir arī ģenētiskajiem faktoriem – nosliece uz šo saslimšanu var tikt pārmantota no pirmās pakāpes radniekiem.

Mediķi uzsver, ka kaulu izturības pamati tiek ielikti bērniņbā un jauniņbā, bet, tuvojoties vecumdiņām, jārūpējas par kaulu veselības profilaksi. Nereti seniori attopas par vēlu, kad skarbo diagnozi diagnosticē pēc kaulu lūzuma.

Cilvēka kaulu masas maksimums nobriest līdz trīsdesmit gadiem. Ja šajā laikā ir kas iztrūcis kaulu attīstības procesā – sabalansēts uzturs un regulāras, mērenas fiziskās aktivitātes, tad ievērojami pieaug risks, ka ne pārāk tālā nākotnē var nākties iepazities ar osteoporozi personiski. Savukārt gados vecākiem cilvēkiem pilnvērtīgs un kalcija bagāts uzturs jāapuldina ar ilgām un aktīvām pastaigām. Vēl svarīgi – pirms katras fiziskās aktivitātes veikt iesildīšanos.

Kalcija un D vitamīna nozīme

Lai ilgtermiņā nodrošinātu zobu un kaulu veselību, pie-augušajiem dienā ieteicams uzņemt 1000 miligramu kalcija, bet pēc 65 gadu vecuma - 1500 miligramus. Kompleksajos vitamīnos pieejami kalcijjs, magnijs un cinks, taču svarīgi pievērst uzmanību, cik miligramu kalcija ir vienā tabletē, jo kompleksajos vitamīnos tā ir daudz mazākā devā nekā atsevišķā preparātā.

Vecāka gadagājuma cilvēki, kuriem ir grūtības norīt tabletes, var izvēlēties kalciju pulvera veidā, ko lieto, izšķidinot ūdeni. Nedrikst aizmirst arī par nozīmīgākajiem kalcija avotiem uzturā: piena produktiem, zivīm, pākšaugiem, riekstiem, dažādām sēklām, arī brokoliem, pētersliem un kalē kāpostiem. Lai kalcijss organismā pilnvērtīgi uzsūktos, jābūt pietiekamam D vitamīna daudzumam. Pārtikas produktos D vitamīns ir ļoti nelielos daudzumos (aknās, olu dzeltenumā, sālsūdens zivīs), tāpēc farmaceite iesaka izvēlēties uztura bagātinātajus, kuros ir gan kalcijss, gan D vitamīns. Iepriekš vajadzētu veikt arī asins analīzes, lai pārbaudītu kalcija un D vitamīna līmeni un ar ārstu vienotos par piemērotāko vitamīnu uzņemšanas veidu, kā arī par uzņemamās devas lielumu dienā.

Pārtikas produkti kaulu veselībai

Jogurts. Produkts, kas nodrošina arī sātīgu maltīti, jo satur maz kaloriju. 150 g jogurta satur aptuveni piekto daļu no ikdienā nepieciešamā kalcija daudzuma. Satur arī pienskābās baktērijas, kas uzlabo gremošanu.

Siers. Optimāls kalcija un olbaltumvielu avots, lai gan ne visi sieri ir vienlīdz labi kalciju avoti. Cietie un puscietie sieri, tādi kā Čedars vai Krievijas siers, satur gandrīz divreiz vairāk kalcija nekā mīkstie sieri. Jāpievērš uzmanība tauku un sāls

saturam sierā, lai nekaitētu sirdij un asinsvadiem.

Piena produkti. Gofs, kā arī sojas piens ir lieliski kalcija avoti. Tofu siers, kas ir sojas siers, vai biezpiens arī ir labs kalcija avots.

Jūras alģes. Tās ir beztauku, mazkaloriju produkts, bagāts ar vitamīniem un minerālvielām. 100 g alģu satur 120 mg kalcija, kā arī D vitaminu. Jūras alģes satur jodu, kāliju, magniju, dzelzi, A un C vitamīnu, kā arī omega-3 taukskābes.

Augu un dzīvnieku izcelsmes produkti. Olbaltumvielas ir galvenā veselo un stipro muskuļu un kaulu izejviela. Senioru vecumā tās nodrošina pietiekamu muskuļu spēku, kas savukārt pasargā no kritieniem un iespējamajiem kaulu lūzumiem. Ne mazāk svarīgas olbaltumvielas ir bērniem un pusaudžiem augšanas periodā, lai veidotos veseli un stipri

kauli. Dzīvnieku izcelsmes olbaltumvielu avoti ir liesa sarkanā gaļa, putnu gaļa, zivis, arī olas un piena produkti. Augu izcelsmes olbaltumvielas satur pākšaugi – pupas, lēcas, arī sojas produkti, piemēram, tofu siers, sojas piens, graudaugi, rieksti un sēklas.

Kalcija zagļi

Farmaceite norāda, ka tie ir, piemēram, dzērieni, kuru sastāvā ir kofeīns, kā arī taukaini ēdienu, kas pastiprināti piesaista kalciju no citiem produktiem un izvada no

organisma. Kalciju, kas iztērēts pēc divām tasītēm kafijas vai mēlnās tējas, var kompensēt ar 300g piena. Līdzīgi ir, lietojot daudz šķiedrvielu (piemēram, graudu maize, putras u. tml.), dārzeņu un skābu pārtikas produktu. Arī kaislīga smēķētāja organisms slikti uzsūc kalciju un izvada to lielākos daudzumos.

Kas ir osteodensitometrija?

Tā ir kaulu blīvuma noteikšanas metode, kas palīdz rūpēties par kaulu veselību, lai savlaikus diagnosticētu osteoporozi. Duālās enerģijas rentgena absorbcionā metode (DXA) osteoporozes noteikšanai ir vienkāršākais un vieglāk pieejamais izmeklējums kaulu blīvuma noteikšanai, ko iesaka Starptautiskais Osteoporozes fonds. Osteoporoze ir kaulu sistēmas saslimšana, kam raksturīga kaulu masas samazināšanās un mikroarhitehtonikas izmaiņas, tāpēc kauli viegli lūst. Izmeklējums ir vienkārša un nesāpīga metode, kas ilgt aptuveni 20 – 30 minūtes.

Ar ko draud osteoporoze

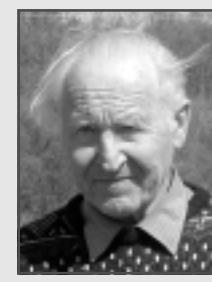
- Kauli pastiprināti zaudē minerālvielas – kalciju un fosforu.
- Kauli kļūst poraini un dobumaini.
- Ievērojami samazinās kaulu masa.
- Kauli kļūst trausli un viegli lūst pat pie nelielas slodzes vai traumas.

Jādodas uz Rēzekni

Mūspuses novadu iedzīvotājiem tuvākā ārstniecības iestāde, kur pārbaudit kaulu veselību, ir Rēzeknes slimnīca. Pirms kāda laika osteodensitometriju varēja veikt arī Gulbenē, bet šis pakalpojums vairs nav pieejams. Sazinoties ar Rēzeknes slimnīcas reģistratūru, "Vaduguns" nosakādroja, ka pacientiem, pirms dotošes uz šo izmeklējumu, tas jāpiesaka pa tālrungi 68805050. Līdzi jāņem personu apliecinošs dokuments, ģimenes ārsta nosūtījums, ja ir, tad arī iepriekšējie izmeklējumi. Decembrī tuvākos pierakstus piedāvāja uz 14. un 15. datumu. Ar ārsta nosūtījumu osteodensitometrijas izmeklējums pacientam izmaksās 3 eiro, bez nosūtījuma – no 20 līdz 25 eiro. Pakalpojumu sniedz daktere Bogdāne. Reģistratūtas darbiniece teica, ka arī pašreizējās pandēmijas laikā pacienti pie-rakstās uz kaulu blīvuma izmeklēšanu, taču dotošes uz slimnīcu vai tomēr šo diagnostiku atlīkt uz vēlāku laiku, jāizvērtē katram pašam, domājot par savas veselības drošību.

Vai zināt, kā pārbaudīt kaulu blīvumu, un izmantojat šo diagnostiku?

**A U S M A
P L Ü M E
B a l v o s :-**
Zinu, ka ir tāda metode, bet pati to izmantojusi n e e s m u . Uzskatu, ka p a g a i d ā m

ALBERTS KOPĀNS Balvu pagastā: -Man ar veselību viss kārtībā, palika 94 gadi. Tādu metodi gan nezinu un ne reizi savā garajā mūžā neesmu kaut kur braucis pārbaudit kaulu stiprumu. Protams, ar gadiem cilvēkam kaulu blīvums mainās, tie kļūst trausli, tam es ticu, un gan jau arī pašam kaulu stipriņa ir mainījusies. Taču es par to nedomāju. Rītos ēdu auzu pārslu putru ar pienu un rozinēm, pusdienās man ir dārzeni un gaļa, pēc tam tā pavēlāk arī labas vakariņas. Ja vēl patīk paskatīties uz meitenēm, tad ar mani viss kārtībā.

JUDĪTE PASIKOVA Lazdukalna pagastā: -Par šādu veselības tēmu līdz šim neesmu domājusi un arī nezinu, kas tā par diagnostikas metodi īsti ir. Dzīvoju laukos, lietoju pašražotus produktus un par kauliem nedomāju. Ja būs lemts, tad var nokrist, bet nav ko iepriekš raizēties. Jā, lietoju D3 vitamīnu. Nezinu, kāda ir manu kaulu patiesā veselība, bet ģimenes ārsts nav ieteicis veikt tādu izmeklējumu. Protams, pašreizējās pandēmijas laikā cilvēki jūtas ne pārāk labi. Pati dzīvoju mājās, ciemos neeju un arī pie sevis ciemiņus neaicinu.

DAINA TUTIŅA Balvīša: -Pati šo metodi izmantojusi neesmu, bet saprotu, ka diagnostika saistīta ar kaulu blīvuma pārbaudi. Slidenos laika apstākļos ir nācīes pakrist, bet, paldies Dievam, nekas nopietns ar kauliem nav noticis. Traumas vispār ir bīstama lieta. Rudens un ziemas mēnešos palietoju D vitamīnu, bet vasarā veselību stiprina saule, mūsu ģimenei patīk braukt ar velosipēdiem. Ikdienā censemies dažādot ēdienu karti, iekļaujot tajā piena produktus, ēdam daudz biezpiena, arī riekstus, dārzeņus. Mums ir sava zvejnieks, tādēļ priekšroka arī zīvīm.

Traģēdija - dēls nošauj tēvu

Medībās nošauts vīrietis

Aizvadītajā sestdienā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirknis saņēma informāciju, ka Viļakas novada Žiguru pagastā medību laikā sašauts 1963.gadā dzimis vīrietis, kurš notikuma vietā miris.

"Tika noskaidrots, ka 1991.gadā dzimis vīrietis, rupji pārkāpjot medību noteikumus, kā arī veicot neuzmanīgas darbības, sašāva mednieku, kurš notikuma vietā mira. Par šo faktu uzsākts kriminālprocess pēc Kriminālikuma 123.panta 2.daļas - par prettiesisku nonāvēšanu aiz neuzmanības, ja

nonāvētas divas vai vairākas personas vai ja nonāvēšana izdarīta, rīkojoties ar šaujamieroci vai sprāgstosām vielām, vai citā vispārbīstamā veidā. Par šādu nodarījumu paredzēta brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai islaicīga brīvības atņemšana, vai piespiedu darbs," informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes vecākā speciāliste LĀSMA KURSĪTE.

Kā ziņo nacionālā ziņu aģentūra "LETA", bojāgājušais bija atbildīgs par medību rīkošanu un drošības instruktāžu. Savukārt žurnāla "Medības" interneta versijā rakstīts, ka

nelaime notika Austrumlatgales virsmežniecības teritorijā dzinējmedību laikā. Tikmēr Valsts meža dienesta Medību daļas vadītājs Valters Lūsis žurnālam apstiprināja sākotnēji neoficiālo informāciju, ka cietušais patvalīgi pameta mednieka stāvvietu un pārvietojās pa mednieku līniju. Savukārt mednieks, kurš raidīja šāvienu, šāva pa mednieku līniju pa neskaidri redzamu mērķi. Rezultātā cietušais guva nāvējošu ievainojumu. Notikuma vietā apstākļus skaidroja gan Valsts meža dienesta darbinieki, gan policija. "Notikušais kārtējo reizi apliecina, ka katrs drošības prasību punkts medībās jāievēro burtiski. Šaušana pa mednieku līniju, tāpat kā šaušana pa neskaidri redzamu mērķi, ir kategoriski aizliegta!" atgādina žurnāls "Medības".

Valstī - ārkārtas stāvoklis

Vai mūspusē kāds sodīts par ierobežojumu neievērošanu?

Covid-19 izplatības dēļ Latvijā jau kopš 6.novembra atkārtoti izsludināts ārkārtas stāvoklis (pirmo reizi to izsludināja šī gada martā). Savukārt tagad, kā zināms, mērķtiecīgākai Covid-19 ierobežošanai un cīņai pret virusa radīto apdraudējumu Latvijas iedzīvotāju veselībai un dzīvībai Ministru kabinets lēmis par ārkārtas situācijas pagarināšanu līdz nākamā gada 11.janvārim, ieviešot stingrākus un precīzākus drošības pasākumus.

Ar drošības pasākumiem, kas skar pulcešanos, izglītību, sportu, veikalus, pakalpojumus un sabiedrisko transportu, vienkopus var iepazīties arī Ministru kabineta interneta mājaslapā "www.mk.gov.lv". Savukārt laikraksta "Vaduguns" lasītāji jautā, vai kopš ārkārtas stāvokļa izsludināšanas mūspusē par ierobežojumu neievērošanu ir piemēroti sodi privātpersonām vai uzņēmumiem?

Kopumā iedzīvotāji ir saprotoshi

Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE stāsta, ka pašvaldības policija regulāri veic kontroli, lai tiktū ievēroti noteiktie Covid-19 ierobežojumi. Piemēram, tas tiek darīts tirdzniecības vietās un arī attālināti ar videokameru palīdzību, proti, vai netiek pārkāpti pulcēšanās ierobežojumi. Tāpat, saņemot izsaukumu, pašvaldības policija pēc nepieciešamības mēdz doties arī uz dzīvokļiem vai ciemā objektiem, ja ir informācija, ka vienuviet pulcējas vairāk cilvēku, nekā atļauts. "Komunicējam gan ar pārdevējiem veikalos un veikalā vadītājiem, gan arī ar pārējiem iedzīvotājiem. Piemēram, bija gadījums, kad kāds vīrietis apmeklēja kādu tirdzniecības vietu Balvos un bija neizpratnē, kādēļ viņam ar nopirkto ēdienu no iestādes jādodas prom, bet savu maltīti nevar notiesāt turpat uz vietas. Tādēļ notikuma vietās ieraðas pašvaldības policijas inspektors un paskaidroja, ka šobrīd, sakarā ar Ministru kabineta noteikumiem, ēdiens pieejams tikai līdzīmēšanai. Vēlos uzsvērt, ka šim cilvēkam aizrādījām mutiski, un arī citos gadījumos prioritāte ir ar cilvēkiem runāt, skaidrot un nepieciešamības gadījumā brīdināt, nevis piemērot naudas sodus. Jāpiebilst, ka diezgan regulāri saņemam zvanus par iespējamiem ierobežojumiem pārkāpumiem. Tajā pašā laikā pieredze liecina, ka iedzīvotāju izpratne par ierobežojumiem kopumā vērtējama pozitīvi," stāsta R.Kravale.

Kas attiecas uz Valsts policiju, Balvu iecirkņa Kārtības policijas nodājas priekšnieks MODRIS ZĀKIS stāsta, ka laikā, kopš sakarā ar Covid-19 izsludināts ārkārtas stāvoklis, Balvos sodīta viena persona, kura arī pēc iepriekšējiem brīdinājumiem neievēroja pašizolāciju. "Līdz šim tas ir vienīgais gadījums mūspusē, kad par Covid-19 izplatības ierobežojumu neievērošanu piemērots rakstisks sods. Uzņēmumi nav soditi. Kas attiecas uz brīdinājumiem, tie tiek izteikti regulāri - dienā vidēji trīs līdz četras reizes. Galvenokārt brīdinājumi ir par mutes un deguna aizsegū nelietošanu. Jebkurā gadījumā **Valsts policijai preventīvas pārbaudes ir obligātas un ir jārēķinās, ka Balvu iecirkņa amatpersonas kontroli par Covid-19 ierobežojumu ievērošanu veiks arī turpmāk!**" informē M.Zākis.

Policija ar 2000 eiro nevienu nav sodījusi

Aizvadītajās dienās redakcija saņēma informāciju, ka par ierobežojumu neievērošanu Balvos it kā sodīti divi uzņēmumi, katram no tiem piemērojot 2000 eiro lielu naudas sodu. Sazinoties ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldi un jaunājot, vai kopš ārkārtas stāvokļa izsludināšanas Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novados ir uzsākti administratīvā pārkāpuma procesi par Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumu neievērošanu, ja ir, cik šādi procesi uzsākti, par ko tieši, starp sodītājiem ir privātpersonas vai uzņēmumi un kādi sodi saņemti, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes vecākā speciāliste LĀSMA KURSĪTE daria zināmu, ka šāda statistika atsevišķi pa policijas iecirkniem netiek izdalīta, bet var informēt par kopējo situāciju Latgalē. Savukārt lūgta vismaz apstiprināt vai noliegt izskanējušo informāciju par it kā diviem Balvu pilsētā sodītiem uzņēmumiem ar 2000 eiro, Valsts policijas pārstāvē uzsvēra: "Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde noliedz šādu informāciju. Neviens uzņēmums Balvos nav sodīts ar šādu naudas sodu." Arī Valsts policijas Balvu iecirknī informēja, ka Valsts policija Balvos nevienu uzņēmumu ar šādu naudas sodu nav sodījusi. "Varbūt šādu sodu piemērojusi kāda cita iestāde, bet ne Valsts policija," pastāstīja Balvu iecirknī.

Latvijā – simtiem pārkāpumi

Sociālajos tīklos internetā ir publicēti vismaz viens video, kurā redzams, kā Valsts policijas amatpersonas par ierobežojumu neievērošanu soda kādu uzņēmumu (ne mūspuses novados). Šajā videoklipā ir daudz emociju, uzņēmuma pārstāvīm līdz pat asarām acīs apelējot pie policistu sirdsapziņas un lūdzot nesarežēt tā jau grūtu situāciju, kādā atrodas mazie uzņēmēji Latvijā. Viedokļu un pārmetumu par Covid-19 ierobežojumiem ir daudz un tie ir dažādi. Tikmēr Valsts policija atkārtoti atgādina un uzsver, ka tās mērķis nav sodīt, bet gan preventīvi skaidrot un veicināt izpratni par ārkārtējo situāciju, kā arī panākt, lai iedzīvotāji izturētu atbildīgi un ievēro noteiktos ierobežojumus. "Tāpēc lielākajā daļā gadījumu, konstatējot iespējamus pārkāpumus, policisti devuši preventīvas norādes vai mutiski brīdinājusi. Kopumā Latvijā kopš ārkārtas situācijas izsludināšanas līdz 30.novembrim Valsts policija, uzraudot, vai tiek ievēroti noteiktie epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai, uzsākusi 609 administratīvā pārkāpuma procesus. Tāpat, veicot preventīvas pārbaudes, doti vairāki preventīvi norādījumi. Visvairāk procesi uzsākti tieši par mutes un deguna aizsegā nelietošanu – 221. Vēl 57 procesi uzsākti par pašizolācijas neievērošanu, 205 - par elektroniskās anketas neaizpildīšanu informācijas sistēmā 'covidpass.lv', bet 26 procesi - par distancēšanās prasību neievērošanu. Tāpat 40 administratīvā pārkāpuma procesi uzsākti par vairāk nekā desmit personu piedalīšanos privātā pasākumā, septiņi procesi

Balvos sodīta viena persona par pašizolācijas neievērošanu. Brīdinājumi tiek izteikti regulāri.

No Valsts policijas sniegtās informācijas

Maskas – par velti. Jau ierasts, ka liela daļa uzņēmumu pie ieejas piedāvā bez maksas izmantot roku dezinfekcijas līdzekļus. Krieti mazāk ir uzņēmumu, kuri šī brīža situācijā saviem klientiem sniedz iespēju bez maksas saņemt arī aizsargmasku. Par to parūpējies, piemēram, saniehnikas piederumu veikals Balvos "Akveduks".

Jā vēlaties dalīties savā pieredzē un novērojumos par Covid-19 ierobežojumiem un arī jebko citu, kas saistīts ar dažādu dienestu darbu (Valsts un pašvaldības policija, VUGD, NMPD, zemessardze, robežsardze u.c.) un ne tikai, zvaniet uz redakcijas tālruni autoatlādētāju 64520961, tālr. nr. 26665086 vai rakstiet e-pastu: vaduguns@apollo.lv vai locmelis.arturs@gmail.com!

- par vairāk nekā 50 personu piedalīšanos sapulcēs, piketos un gājienos un 53 procesi - par ciemā gadījumiem, piemēram, ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu uz vietas vai skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanu," informē Valsts policija.

Plašāka informācija pieejama Valsts policijas interneta mājaslapā "www.vp.gov.lv".

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Foto - A.Kirsanovs

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Pasaules Vēsture

⌚ Ambiciozais Saksijas kūrfirsts Polijas - Lietuvas tronī. *Princis Augusts 1694. gada aprīlī pēkšņi manto Saksijas kūrfirsta titulu. Iedvesmojies no Saules karaļa Francijā, viņš galvapsilsētu Drēzdeni pārvērš par krāšņu arhitektūras un kultūras pēri.*

⌚ Vikingu vergu tirgus Dublinā. 837. gadā *Lifijas upes grīvā Īrijas salas austrumos iekuōgo skandināvu vikingu flote un izlaupa mājas un dievnamus.*

Pēc dažiem gadiem karotāji atgriežas - šoreiz uz palikšanu. *Viņi izveido apmetni ar nosaukumu Dyflin, kas izaug par dzīvīgu pilsētu un ziemeļnieku pārvaldītās Dublinas Karalistes (853–1170) centru. Vikingu laikmetā tā kļūst par vienu no Ziemeļeiropas svarīgākajiem vergu tirgiem.*

⌚ Pasaules vēsturē jaunākā vētra. Ciklons noved pie pilsoņu kara. 1970. gada novembrī Austrumpakistānu, mūsdienu Bangladešu, piemēklē katastrofālī postošā tropiskais ciklons. *Tas ar pilnu spēku brāžas pāri vienai no pasaulē nabazīgākajām un blīvāk apdzīvotajām teritorijām, izdzēšot ap 500 000 cilvēku dzīvību.*

⌚ Atdzīvojas vērtīgs dolomītakmens portāls Vecrīgā. *Pēc vairāk nekā gadsimta savu kādreizējo cienību atguvusi ēka Rīgā, Palasta ielā 2, kurā izvietojies Rīgas Vēstures un kūgniecības muzejs. Atjaunotas fasādes un logi, bet interesantākais – ir restaurēts arhitektoniski vērtīgais 18.gadsimta vidū būvētais ieejas portāls.*

⌚ Lasītāja rosināts temats: septiņas atslēgas pret vienu autozagli. Kad 1769. gadā pasaule ieraudzīja pirmo ar tvaika spēku darbināto automobili, diez vai kāds iedomājās to zagt. *Tā bija apbrīna un bailes vienlaikus, un tikai pats izgudrotājs zināja, kā braucamo iedarbināt un savaldīt. Cita lieta, kad vairāk nekā gadsimtu vēlāk Karls Bencs izgudroja mūsdienu automašīnas priekšteci.*

⌚ Dualis ar ātrumu 1000 kilometru stundā. Korejas kara laikā 1950. gada novembrī gaisa kaujās pirmoreiz sastopas jauna veida iznīcinātāji. Padomju reaktīvais iznīcinātājs "MiG-15" nodara nopietrus zaudējumus amerikāniem, bet ASV ātri atbild, sūtot kaujā "F-86 Sabre". Ir sācies jauns laikmets gaisa kara vēsturē.

⌚ Neticama izglābšanās: ebrejs paslēpjas Hitlera armijā. *Bēgot no nacistu nāves mašīnas, ebrejs Solomons Perels uzdodas par etnisko vācieti, un viņam notic. 16. gadu veco jaunieti iekļauj Trešā reiha armijas tanku divīzijā kā tulku un pat nosūta sagūstītā Josifa Stalīna dēla norādināšanā.*

⌚ Cilvēka svarīgākais draugs. *Iespējams, suns ir cilvēka labākais draugs, bet uz svarīgākā lomu tomēr varētu pretendēt cits dzīvnieks. Zirgs! Ielūkojies laikmetos, kad zirgi bija nesavīgi palīgi smagajā roku darbā un pašaizliedzīgi kalpi karagājiens, un noderēja par izklaidi kā bagātiem, tā nabagiem.*

⌚ Patiess stāsts: greizi rati palīdz tikt pie miljoniem. *Bankrotējušo steļļu remontētāju Džozefu Hobsonu Džegeru gaida parādu cietums, kad viņš kādā 1880. gada rudens dienā pārkāpj Montekarlo kazino sliekni. Britam kabatā ir aizlietētas naudas paciņa, bet prātā – skaidrs plāns, kā panemt Monako spēļu elles lielo laimestu.*

⌚ Zvērisks sērijslepka kā labestības maskas. *Gudrs, ārēji tik miernīgs un labestīgs. Patiess bā – viens no vēsturē briesīgākajiem sērijslepka vām, Lielais Eds, kurš ar lepnumu stāsta par saviem noziegumiem. Brīvajā laikā viņš mēdza bārā dzert alu kopā ar pilsētas policistiem, klusībā sapnōdams nogalināt jaunas sievietes un sadalīt viņas gabalos. Pašreiz Edmunds Kempers izcieš vairākus mūža ieslodzījumus kādā no ASV stingra režīma cietumiem.*

A12

⌚ Aktuāli - kā iegūt mieru pandēmijas laikā, iesaka Ludzas draudzes prāvests Rodions Doļa.

⌚ Būt patiesam un iedvesmoties no draudzības. *Dzīves vērojumos dalās Jāzeps Pīgožņa balvas Latvijas ainavu glezniecībā laureāte Agra Ritija.*

⌚ Kādam jābūt skolotājam, lai audzēknis ieklausītos. *Par to mūzikas skolotājs Jānis Veličko.*

⌚ Kas vajadzīgs, lai mainītu dzīvesveidu un nodarbošanos? *Atbild Dzeņu māju saimnieki Kristīne un Aivars Stašulāni Preiļu novadā.*

⌚ Ritinot latgaliešu dziesmu stāstu kamoliti - to vesture un izcelsme.

⌚ Par biedrībām Latgalē, aizmirstajām muižām Latgalē un citi stāsti.

Krustvārdu mīkla

**Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.decembrim.**

12.kārtā

Novembra mīklu atrisināja: Z.Pulča (Balvi), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), A.Mičule (Tilža).

Par novembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem ZITA PULČĀ no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Mīklu sērija

"Pagasti - 7"

Horizontāli: 3. Rakstnieks, filozofs, parapsilogs, dzimis 1909.gadā tagadējā Ķepovas p. "Barinaucus" (toreizējais Asūnes p.). 7. Kura ezera dabas parks aizņem 18,9% Ķūļciema p. teritorijas? 13. Aktieris, režisors, dzimis 1907.gadā Jaunsvirlaukas p. "Salgalē". 14. Viena no muižām, kuras pārvaldnies 1897.-1899.gadā bija rakstnieks, grāmatu ilustrators J.Jaunsudrabīņš. 16. Jūrkalnes p. robežpagasts. 18. Dižoks Jaunjelgavā (4 koki – 4,03 m, 3,99 m, 3,90 m, 3,26 m). 19. Nots. 20. Šeit, šajā vietā. 21. Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Ķoņu p. – senkapi. 22. Tagad – ciems, kādreiz – seno latgaļu valstisks veidojums (viens no senākajiem nosaukumiem – Cargrada). 23. Jaunauces p. robežpagasts. 27. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – pils ar saimniecības ēkām (pils celta 19.gs.1.pusē, pilī ir vienīgais Latvijā saglabājies autentiskais klasicisma stila kupola gleznojums). 28. Upe Ķeipenes p. 29. Veikali (senvārds). 32. Ezers Ķeipenes p. 33. Arhitekte, Dailes teātra ēkas projekta līdzautore, dzimusi 1913.gadā Jērcēnu p. 36. Ķekavas p. bijušais nosaukums. 38. Tēlnieks, dzimis 1934.gadā Jaungulbenes p. (Turaidas Dainu kalna u.c. skulptūru autors). 41. Ciemis Jaunalūksnes p. 43. Kinorežisore, dzimusi 1950.gadā tagadējā Ķekavas p. (pēc citām ziņām – Rīgā). 44. Saiklis. 46. Nominatīva jautājums. 48. Skat, rekur! 49. Upe Jērcēnu p. 51. Valsts nozīmes arheoloģijas un arhitektūras piemineklis – pils-cietoksnis, celta 1301.gadā (viens no nedaudzajām Livonijas ordeņa pilīm, kas sākotnējo izskatu saglabājusi līdz mūsdienām). 53. Vēlējuma partikula. 54. Pārvietosies kājām. 56. Rīgas Latviešu biedrības pirmais priekšnieks, dzimis 1831.gadā tagadējā Jumurdas p. "Vējavā". 57. Upe Jaunannas dabas liegumā. 58. Ciemis Jērcēnu p. 61. Latviešu strēlnieku komandieris Pirmā pasaules kara laikā 1918.-1919.g., dzimis 1873.g. tagadējā Jaunlutriņu p. 62. Upe Jaunpils p. 63. Gan viens, gan otrs. 64. Upe Jeru p. (viens no upes nosaukuma variantiem). 65. Ciemis Jaumbērzes p., kurā atrodas valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – pilsdrupas.

Vertikāli: 1. Aktieris, režisors, dzimis 1892.gadā Jaunpils p. "Kalnadzirkstīnos". 2. Jaunsvirlaukas p. robežpagasts. 5. Latviešu nacionālā romantisma dzejnieks (iniciāli), dzimis 1841.gada toreizējā Lieljumpravas p. "Ķeirānos". 6. Ezers Jaungulbenes p. 7. Upe, pie kuras atrodas Ķoņu dzirnavas. 8. Fotomākslinieks, dzimis 1933.gadā tagadējā Jaunalūksnes p. "Tiltīnos". 9. Kārtīgāk, kvalitatīvāk. 10. Ūdens ņemšanas vietas. 11. Rakstniece, dzimusi 1876.gadā Jumpravmuižā. 12. Kurā p. 2000.gadā uzstādīta piemiņas zīme latviešu bēgliem, kuri 1944.-1945.g. devās uz Zveidriju? 15. Gleznnotājs, LMA profesors, dzimis 1887.gadā Jaunpiebalgas p. "Vecviņķos". 17. Upe Jaunlutriņu p. 21. Viena no E.Glikā dibinātajām trim tautskolām tagadējā Jaunlaicenes p. 24. Ievērojama latviešu dzimta, cēlusies no Jaunlaicenes (dzimtā bija ģeofiziķis, astronoms u.c.). 25. Personas vietniekvārds. 26. Nolieguma partikula. 30. Pilsēta, kurā 19.gs. sākumā izgatavoja saliekamas dzelzs konstrukcijas Jersikas Kristus apskaidrošanas pareizticīgo baznīcāi (1866.gadā uzstādīta Daugavpili, 1904.gadā – Jersikā). 31. Upe Jaunauces p. 32. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Jaulaicenes p. – ... ezerītne. 34. Ciemis Ķepovas p. 35. Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Jaunsātu p. – Vecsātu jeb ... pilskalns ar apmetni. 37. Kurā Jeru p. muižā ir valsts nozīmes mākslas piemineklis – sienu gleznojumi, atklāti 1986.gadā? 39. Dzirnavezers Jaunsātu p. 40. Grāmatsējējs, grāmatizdevējs un tirgotājs, dzimis 1875.gadā Jaunpiebalgas p. "Mežaviekšelēs". 42. Tālbraucējs kapteinis, dzimis 1890.gadā Jeru p., kurā 1919.g. 8.jūlijā ar tvaikoni "Saratov" izveda no Liepājas uz Rīgu Latvijas Pagaidu valdību. 45. Bišu strops (senvārds). 47. Ezers Jaunalūksnes p. 49. Ezers Jumurdas p. 50. Personas vietniekvārds. 51. Apstiprinājuma partikula. 52. Viena no muižām 20.gs. sākumā toteizējos Jaunsvirlaukas un Vecsvirlaukas p. 53. Jaunalūksnes p. robežpagasts (p. centrs). 55. Jaunjelgavas p. robežpagasts (p. centrs). 59. Krāsotāju, mākslinieku darbariks. 60. Celtnē, māja.

Novembra mīklas ("Pagasti - 6") atrisinājums

Horizontāli: 1. Trīs. 3. Ūša. 6. Dūre. 8. Ermitāža. 10. Kvēpenes. 16. Liepa. 17. NīN. 18. Rites. 19. Salas. 20. Mūk. 21. Lapeļu. 23. Kazicu. 24. Renģes. 26. Bergi. 28. Griķi. 30. Kalēju. 34. Rugāju. 38. Renda. 39. Baško. 42. Bar. 43. Ir. 44. Riebiņu. 45. Fa (La). 46. Iet. 47. A.B. (Alberts Bels). 50. Tu. 51. Osa. 55. Šmits. 57. Korfs. 62. Alīni. 63. Nida. 64. Buka. 65. Re. 66. Ak. 67. Ātri. 70. Arendole. 72. Pustījas. 77. Cents. 78. Naukšēnu. 79. Iljuhina. 80. Abi. 83. SIA. 84. Sāvas. 85. Lužas. 86. Riežupe.

Vertikāli: 1. Te. 2. Vānes. 4. Šēderes. 5. Rēžas. 7. Es. 9. Moči. 11. Nuķa. 12. Hāns. 13. Čanka. 14. Remte. 15. Cuki. 22. Ēda. 25. Acs. 27. Grasis. 29. Rubeņu. 31. Asares. 32. Ēnava. 33. Urči. 34. Roja. 35. Gaiķu. 36. Jonīni. 37. Rubas. 40. Bites. 41. Abesīnija. 48. Voits. 49. Ķirba. 52. Raņķu. 53. Dambekalni. 54. Rikava. 55. Šķaunes. 56. Sace. 57. Koja. 58. Sakaiņi. 59. Ancāns. 60. Daņilovkas. 61. Ekstu. 68. Odiņu. 69. Steki. 71. Ebels. 72. Putni. 73. Zasa. 74. Raunā. 75. Peida. 76. Zila. 81. Kur. 82. Upe.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Apsveikumi

Atļauj šodien saviem gadiem ziedēt,
Kā ziedlapīņām, kuras saulē plaukst,
Atļauj šodien saviem gadiem skanēt
Kā melodijai, kura sirdi šalc.
Ļauj kādam sapnīm šodien
zvaigznēs mirdzēt,
Lai dienu skrejā tie pie tevis trauc!

(A.Āre)

No sirds sveicam **Māru Spožumu**

skaistajā jubilejā!

Vēlam saujiņu prieka, sieciņu laimes,
veselu pūriņu veselības.

Genādijs, Gunārs, Nadja, Leontine F., Valija, Zina S., Anna,
Zina A., Leontine Z., Vaira, Elenora, Ilga K.

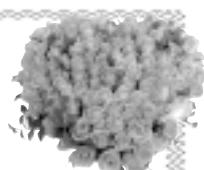
Tev gadu mija ir. Ko lai vēl?
Tik daudz vēl skaista ir,
Bet lai nekad nav gadu žēl,
Kas mūžā nodzīvoti.

Sveicam **Māru Spožumu** jubilejā!

Elga, Gatis

Caur katu Tavu dzīves dienu,
Lai saules dzīpariņš ir vīts,
Lai laime, veselība, veiksme
Un prieks iet visās dzīves gaitās līdz!

Mīti sveicam **Māru Spožumu** skaistajā jubilejā!

Līga Litenē ar ģimeni

Reklāma

4PLUS **PĒRK APSES**
ZĀGBALĶUS.
Alūksnē, Merķeļa ielā 20,
un pie ceļa visā Latgalē un Vidzemē
Tālr. **29276883**

Vēlos nomāt lauksaimniecības zemi.
Tālr. 28772537.

Atdod kucēnu (2 mēn.).
Tālr. 26439368.

Dažādi

Veidosim Ziemassvētku numuru kopā!

Tuvojas Ziemassvētki – ar pārdomām, ar pārsteiguma un paldies vārdu gaidām. Lai Jums un citiem svētkus radītu ar padarīta darba sajūtu, ir īstais laiks padomāt par cilvēkiem, kuri Jums šogad darījuši labu, palīdzējuši, atbalstījuši, stiprinājuši vai vienkārši īstajā brīdī bijuši līdzās.

Es saku paldies!

Teksts publicēšanai (par ko un kam sakāt paldies)

Iesūtītāja vārds, uzvārds, adrese, tālrunis

Nosūtiet kuponu "Vaduguns" redakcijai līdz 17. decembrim.
Jūsu paldies vārdus bez maksas publicēsim Ziemassvētku numurā.

Barikādēm - 30

Aicina iesūtīt fotogrāfijas

2021.gada janvāri aprītēs 30 gadi, kopš 1991.gada janvāra barikādēm, kad Latvijas neatkarības atbalstītāji aizstāvēja valsts brīvību pret militāram akcijām un neatkarības pretiniekam.

fotogrāfijas glabāšanā 1991.gada barikāžu muzeja krājumā. Īpaši tiek gaidītas fotogrāfijas no reģioniem. Paraugs sūtiet **līdz 2020. gada 13. decembrim** uz epastu: info@barikades.lv.

Apkopos izglītības iestāžu un pedagogu labās prakses piemērus barikāžu notikumu izzināšanā un atceres norišu organizēšanā, kuru mērķis ir bērnu un jauniešu patriotisma un pilsoniskās līdzdalības veicināšana, paaudžu vienotības un vēsturiskās atmiņas stiprināšana, atceroties Latvijas valstij nozīmīgus notikumus. Valsts izglītības satura centrs aicina pedagogus kopā ar skolēniem apkopot savu līdzšinējo pieredzi 1991. gada barikāžu notikumu izzināšanā un piemiņas saglabāšanā un izveidot prezentācijas ar labās prakses piemēriem. Līdz 2020.gada 13.decembrim jānosūta prezentācija, noslēguma sarīkojums notiks 2021.gada 28.janvārī. Nolikums pieejams Valsts izglītības satura centra mājaslapā: <https://www.visc.gov.lv/lv/audzinanasapašakumi>.

J.DRUVIETIS, "Barikādēm 30" komunikācijas

Turpinās preses

abonēšana 2021.gadam

Abonēšanas indekss - 3004

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2021.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
2020.gada 12 mēnešu abonentiem	5.60	16.80	33.00	61.60

Abonējot līdz 23.decembrim,
ikviens abonentu saņems dāvanu –
īpašu brošūru-kalendāru
"Viens pats mājās"

Pērk

Z.s "Strautini"
iepērk mājlopus.
Samaksā tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MAJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparspartrade.lv

SIA "RENEM"
iepērk
jaunlopus,
aitas, liellopus.

Elektroniskie svari.
Samaksā skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29996309, 26447663,
29485520, 26373728 vai uz
e-pastu:
re-nem@inbox.lv

Zvaniet - cenas mainās katru nedēļu.

Pērk mežus, cirsmas.
Tālr. 29419597.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus,
telus. BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksā tūlītēja. Tālr. 62003939.

Pārdod

Pārdod logus un durvis.
Ir daudz noliktavā!
Tālr. 26343039.

Pārdod lopbarības miltus,
15 centi/kg. Tālr. 26065442,
26325299.

Pārdod malku vai maina pret
veciem motocikliem. Malkas
gabalošana, skaldišana.
Tālr. 26425960.

Pārdod malku. Skaldita -
35 EUR/m³, 3m gara - 24 EUR/m³.
Tālr. 29465287

Pārdod 2-istabu dzīvokli Daugavpils
ielā, 5. stāvā. Tālr. 26379700.

Pateicība

Cilvēks nomirst nevis tad, kad
apstājas viņa sirds, bet tad, kad par
viņu aizmirst tie, kuri viņu ir milējuši.
Visdziļākā pateicība Janai Komanai
un visam pansionātā "Balvi"
personālām, Uldim Sprudzānam,
Renatai Gavenytei, Ivetai Supei,
Zojai Zaharovai, Zigrīdai Līzinskai,
Lanai Upītei, visiem mīļiem, tuviem
un tāliem cilvēkiem, kuri bija kopā
vai domās dalīja ar mums sāpju
smagumu.

NIKA GORKINA GIMENE

Svētā klusumā, tālā un mūžigā,
Atmiņām atdota, viena svecite
dziest. (V.Kokle-Līviņa)
Skumju un atvadu bridi izsakām
līdzjūtību Ritai Lipānei un vinas
mīļajiem, MĀTI mūžibas celā
pavadot.

Rudite, Līva, Māruks ar ģimeni

Apsedz, Dieviņi, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklususi mātes soli,
Dzīves ceļu staigājot.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ritai Lipānei, MĀMIŅU mūžibas
celā pavadot.
BPVV šuvēju kursa kolēģites un
audzinātāja

Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdīja nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.

(V.Kokle-Līviņa)

Lai klusa un patiesa līdzjūtību Ritai
Lipānei un pārējiem tuviniekim,
pavadot MĀMIŅU mūžibas celā.
Brīvības ielas 73.nama 2.īeejas
kaimiņi

Rokas, kas mīlēja darbu - gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu - nu atdusas.

Izsakām līdzjūtību Vilhelham
Loginam ar ģimeni, māsu ELZU
mūžibas celā pavadot.

Griestiņu ģimene

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.

(I.Lasmanis)

Izsakām patiesu līdzjūtību Inesei
Barkānei un tuviniekim, pavadot
MĀMIŅU mūžibas celā.

Viktors, Māris, Ventis, Lucija

Aiz katra mūža paliek
nodzivoto gadu ēna,
Kā pasaka vai sapnis
spilgta, sāpiga vai rēna.

(V.Kokle-Līviņa)

Šajā sāpju bridi esam līdzās un
izsakām patiesu līdzjūtību Annai

Slišānei, pavadot māsu

ANTONIJINU debesu valstībā.

Māsicas Līviņa, Genovefa

Gar druvu, kas smaržo pēc maizes,
Pa ceļu, kas putekļos balts,
Es neeju - mani nu aiznes,
Aiz manis vēl liepas šalc.

Lai mūsu līdzjūtības vārdi ir patiesi
atbalsts un mierinājums Aigaram
Miltam, SIEVU mūžibas celā
pavadot.

SIA "PIETĀLAVA" kolektīvs

Lai sapnis balts viņa dvēseli aijā,
Un klusais miers ar saviem
spārniem sedz.

(Ā.Eksne)

Mūsu patiesa līdzjūtība Ingrīdai,
dēliem, mātei un tuviniekim,
GUNTARU zaudējot.

Aldis, Anita Zarembas

Līdzjūtības

Svētā klusumā, tālā un mūžigā,
Atmiņām atdota, viena svecite
dziest. (V.Kokle-Līviņa)
Izsakām līdzjūtību tuviniekim,
ANNU ZĀČU mūžibas celā
pavadot.

Baznīcas ielas 14.mājas vidējās
īeejas kaimiņi

Asaras, sāpes, milestība
nespēs tevi modināt.
Tu apstājies pusvārdā,
puscelā, pusdarbā.

(O.Vācietis)

Kad Mūžibas celā devies
GUNTARS ŠIRIŅŠ,
izsakām līdzjūtību Ingrīdai, dēliem,
māmulitei un pārējiem
tuviniekim.

Arvīds, Ināra, Ainiņa, Maruta,
Kristaps, Arta

Dažkārt kā arkla lemesim
Mums dzīļi zemē ir jāiear
savas sāpes, likstas un asaras,
lai citus tās neaizskar.

Lai saulainas likteņa debesis
mūsu mīlie virs galvas ieraudzīt
Bez ciešanu važām var.

(K.Apšķruma)

Dalām sāpju smagumu un izsakām
patiesu līdzjūtību Ingrīdai ŠIRIŅAI ar
dēliem, pēkšni un negaidīti viru un
tēvu GUNTARU zemes klēpi
guldot.

Žīguru KN deju kolektīvi "Alianse",
"Skatiens", rokdarbu pulciņa
dalībnieces un vadītājas

Kāds pārpratums! Un neparasta
steiga!

Vēl tik daudz rītausmās tev
jāieskatās bij'.

(A.Vējāns)

Šajā smagajā sāpju bridi domās
esam kopā un izsakām patiesu
līdzjūtību Ingrīdai un tuviniekim,
viru, tēvu, dēlu un vectēvu

GUNTARU ŠIRINU

zemes klēpi guldot.

Edita, Ārija, Ženija

Kā zibens spēriens tik asa ziņa,
Ne zvaigzne manīta bij' kritam,
Ne saule aiz mākoņiem rietam,
Vienīgi šī ziņa - nezēlīga, skumja,
negaidīti cieta.

Mūsu patiesa līdzjūtība un
mierinājuma vārdi Ingrīdai, dēliem,
māmuliņai un tuviniekim,
kad negaidīti, neizsakāmi smaga
sāpe ienākusi jūsu mājās

un sirds sāpēs lūst, pavadot mīlo
viru, tēvu, dēlu, vectētiņu
GUNTARU ŠIRINU mūžibas celā.

Kaimiņi: Baklagini, Borisi,
Bordāne L., Bukovski, Romāne S.,
Volkova T., Smirnova L.

Mums zināms ir tāds neliels vārdiņš:
- Turies!

Ko saka tad, kad lieki citi vārdi,
Kad ceļā pēkšni uzņākusi tumsa,
Uz pagātni ir aizcirtušies vārti.

(N.Dzirkale)

Arvi, izsakām visdzīļako līdzjūtību
un domās esam ar Tevi šajā grūtajā
brīdi.

VVG klassesbiedri

Alla, Lidija, Ronalds, Lonija, Ārija

Kā lauzti zari rokas klēpi krit,

Nav mīlo plecu, ap ko viņas vit.

(F.Bārda)

Lai mūsu klusa līdzjūtība un
mierinājuma vārdi dod spēku un
atbalstu Ingrīdai, dēliem un
pārējiem tuviniekim, pavadot

GUNTARU ŠIRINU zemes klēpi
guldot.

Vedēji - Valentīna un Leons

Kad vakaram tavam vairs neaust
rits,
Kad mūžibas gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele briva mūžibā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

(B.Senkēviča)

Izsakām līdzjūtību tuviniekim,
GUNTARU ŠIRINU mūžibā
pavadot.

Agejevu, Vigulu, Meijeru, Miņinu,
Jurjānu ģimenes

Reiz pienāk diena, nelūgta un
skarba,
Kad dzīļi, dzīļi daudziem sirds sāp.
(O.Skuja)

Izsakām dzīļu līdzjūtību Ingrīdai ar
ģimeni, viru GUNTARU ŠIRINU

pēkšni zaudējot.

Lauma un Ēriks Purviņi

Pārtrūkst putnam vingro spārnu
plīva,
Nokrit dzīvam kokam sulots zars...
Melnā straumē ierauj baltu dzīvi
Rudens vēju auklēts novakars...

(M.Bendrupe)

Vispatiesākā līdzjūtību Tev, Salvi,
brālim Arvīm, mammai Ingrīdai
un tuviniekim, tēti, viru
GUNTARU ŠIRINU pavadot kapu
kalnīnā.

Bijušie Žīguru pamatskolas

klasesbiedri un audzinātāja

Un mana dvēsele ar meža šalkām
Te paliks, mirgojot ar rasu tīru,
Ar zvaigžņu ceļu meklētāju alkām,
Un visu to, ko aiziedams sev turēju
par mielu.
(A.Garančs)

Negaidītā sāpju bridi esam kopā ar
Šīriņu ģimeni.
SIA "KIRA" valde - Jaroslavs,
Jaņina, Vanda

Vairs neiešu pa sila sūnu taku,
Neglāstišu bērza tāsi balto.

Vien eglu zaru nolieciet man blakus,
Lai vieglāk ir, lai nejūt zemes elpu
salto.

(K.Apšķruma)

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
sāpju bridi palīdz tuviniekim,
GUNTARU ŠIRINU baltajā mūžibas
celā pavadot.

Amatierteātris "Virši"

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.
Un tavi smaidu - vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdi saglabāt.

(G.Selga)

Kad pa mūžibas celā aiziet kolektīva
atraktīvākais dejotājs GUNTARS
ŠIRIŅŠ, lai mūsu klusa un patiesa
līdzjūtība palīdz pārvārēt zaudējuma
sāpes sievai Ingrīdai, dēliem un
visiem tuviniekim.

"Lustes" dejotāji un vadītāja

Inta Sleža

Tas viisskumjākais brīdis, kad mīla
sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un
stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asāras
mirkst

(A.Vējāns)

Un tukšas kā klajums kļūst m

